

అమృతము

308459

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

VOL. 2.

చెన్న పట్టణము 1915 సం॥ ఏప్రిల్ నెల 19 వ తేది సోమవారము

No. 16

సంపుటము. ౨

రాక్షస నామ సంవత్సర అధిక వైశాఖ మాస శుద్ధ పంచమి

సంచిక ౧౬

Bhide & Sons, Sangli (Bombay Presidency)
Manufacturers of Improved
Ground Nut Decorticator or opener.
వేరుశనగలను బలుచు

నూతనాభివృద్ధినొందినయంత్రము

వేరుశనగకాయలను పగులగొట్టి లోపలిపప్పును
సలగకుండ తీయుటకు యంత్రము నిర్మింపబడినది.

గుంతకల్లు, గుత్తి, కడప, ఆవోని, హిందూ
పురము, సేలం, ప్రొద్దుటూరు, యర్రగుంట్ల, కదిరి,
కొండాపురము, మొదలగు చోట్ల ఈయంత్రములు
ఉపయోగముగ నున్నవి.

చక్కగా పనిచేయకలిగినది. ధరలు చౌక.
సత్రు ధరలపట్టిక కోడివారికి పంపబడును.

భైదే అందు సన్ను,

సాంగ్లి - బొంబాయి రాజధాని.

మాయొక్క-జగమెరిగినమందులు

మావలెక్కిరుడై జిస్టిఫైగినరో.

ఫాస్ఫేట్సు :— మొదమనకును నరములకును
బలము గలిగించు మంచిమందు. ధాతుపుష్టినిచ్చి
బలపరుచును. వెల రు. 2-0-0

సేకింగు పోస్ఫేజి ప్రజ్యేకము.

మాయొక్క హాయిరుడై.

కొన్ని నిమిషములలో శైలిని పెట్టుకలను
కల్లని నలుపుగామాడ్చి ముసలివానిని యువకునిగా
జేయును. మార్కెట్టులో దొరుక గల వాటిలో
ప్రశస్తతమునది. వెల రు. 100.

శ్రీ క్రిష్ణ బ్రదర్స్.

కవిస్థాన్ డ్రగ్గిస్టు & ఆప్టిషియన్.

828 తంబుకెట్టిపేడి, మద్రాసు.

సుపీరియరు లివరుజ్వామయల్స్ వాచ్.

గోలునుతో సహా ధర రు 30-0-0. పోస్టేజి 0-5-0.
కీలకి 5 సంవత్సరముల గ్యారంటీ గలదు.

ఈగడియారము దేయమిద మా
కంపెనీ చేరు ఎక్స్లెంట్ గానో ముగింప
బడి యుండును. ఇది చూచుటకంటె మై
తః ఫలమును, దస్సు ప్రూఫ్ అను గ్లాసు
పోమునుగలిగి కెయరటుపరులకు దగి
యుండును. పెట్రెమాత లోభాగమున
గ్యారంటీ వీటి అతికించియుండును.
సీమనుండి మాత్ర తయారచేయబడి
నది. కాన సేవఃయొద్దనుజిక్కుదు.
ఒత్తికొక్కరును తీయుదరను తలంపుతో తిక్కన వెలపంచి
మి. కచాల కాలము పనిచేయునట్టి, కన్నపు ధనగుల గడి
యార మిదియొకటియేయని యనుభవము దెలియను. ఇది
కాక సేక గడియారములు ఖర్చయి యోగ్యతాపత్రముల నంది
యున్నవి. ఒకటి లెక్కించి చూడుడు.

సుపీరియర్ వాచ్ కంపెనీ,
హోస్రువాట్సు నెం 167, మద్రాసు.

రాక్షస నామ సంవత్సర బహుమతి

యీవరకు వెక్కువ నెల కమ్ముమిండిన
యీచేతిగడియారమును యీ సంవత్సర
బహుమతికై ఈనాసాంకెములోను గొను
వారికి రు 1-12-0 లకు విచ్చెరును త్వర
నకును మి. మి. ఖర్చులు చేరు.

రాక్షసకోప లీవరు

జ్వామయల్స్ గడియారము

గ్యారంటీ రు 5-0-0 లు ఇవ్వ
బడును. గోలునుతో ధర 2-4-0. ఇది
కెయరటుపరి టెస్టయోగ్యమైనది. ఈ
దు ప్రక్కలును అద్దముగలవి. ప్రక్క
ముల ప్రతిరంధ్రములకు కెంపులు
చెక్కియుండును. ఇదేయి ఈలాటి
గడియారము ఇంకె తిక్కనకధనకు
దొరకును. దీనికి సమకాలము ఇంక
కలిగితదు.

సె. యం. స్వామి అందుకింపెనీ,
44 సంబలయ్యరహ్మీడి, మద్రాసు.

హానిలేదు. సుశైలయును. గుణముకిలిగ తీరును.

అన్నివిధములకు కువ్వవ్యాసము, మూలకంజులు, శేష
రిణములు, పుండ్లుమున్నగునవి యన్నియును 4 వారములలోనే
కుడిపోవును. వారముకోజులకు సుపమమందు వెల రు 5-0-0
కంకురోజులకు సరిపడుమందు ఈచేతిగడియారము పరిశుభము
పంపబడును వలయువారియల ప్రాయశ్చితము.

డాక్టరు ప్రమాకాంత హాజరి, బ్రహ్మపెట్టిస్సు,
164/1 మాణికోలాస్ట్రీటు, (బేదంస్కేయి) కలకత్తా.

Dr. Umakanta Hazari Blood Specialist
164-1 Manicktola Street. (Beadon Square), CALCUTTA.

కావలెను.

ఆంధ్రదేశము నందలి ప్రతిభాగ్యుకా గ్రామ
మునందు ఆంధ్రవైద్యక వటుమున విద్యార్థులు
కావ.సి యున్నారు కావున వారివారి దిరబాన్లు
లను ఈనెల 20 వ తేదీలోపుగా కత్రికా కార్య
స్థానమునకు పంప వేయవలెను.

కత్రికాధికారి.

యుద్ధ చరిత్రము

సంవత్సరాదినంచిక!

సంవత్సరాదినంచిక!

ఆంధ్రపత్రికయొక్క ఆరవసంవత్సరాదినంచిక సిద్ధమగుచున్నది. ఆసంచికయందు
విద్యావంతులైన యాంధ్రమహాజనులచే వ్రాయబడిన నిర్బంధ సైన్యసేవ, ప్రాచీనతీధి, దేశ
చరిత్ర, నవలలు, సంగీతము, సంస్కరణము, హీనజాత్యుద్ధరణము, యోగనిద్ర, కీరారాధన,
మహమ్మద, ఈశ్వరమీమాంస, రణగీతములు మొదలగు వివిధములైన వ్యాసములును, ఆంధ్ర
మహాజనుల చిత్రపటములును పూర్వమునలే ప్రచురింపబడుచుండుటయొక్క నిపుడు లోకము
సంతయును కలవరపరచుచున్న మహాసాగ్రామచరిత్రము సముత మిగ్రిందివిషయములతో
ముద్రింపబడుచున్నది:-

1. జర్మనీ, ఫ్రాన్సు, రష్యా, ఇంగ్లాండు, ఆస్ట్రీయా, తుర్కీ- మొదలగు రాజ్యముల
చరిత్రములు పటములు; 2 యుద్ధమునకు ప్రత్యక్షకారణములు పరోక్షకారణములు; 3 యుద్ధ
ప్రభావములు, వాటిపటములు; 4 భిన్న రాజ్యముల సైన్యబలము, నౌకాబలము, విమానబల
ము వాటిపటములు; 5 దుర్భలగు నిర్మాణము వాటిపటములు; 6 నానా రాజ్యముల సైన్యము
ల ఫిరంగుల పటములు; 7 రాజుల సేనాధ్యక్షుల మంత్రుల నౌకాధ్యక్షుల పటములు; 8
యుద్ధప్రదేశముల యుద్ధసామగ్రిల పటములు; 9 యుద్ధమునకు సంబంధించిన వివిధవిషయ
ములను వెలుపు 400 పటములు దీనియందు బ్రచురింపబడి యాంధ్రప్రచురణములందపూర్వ
ముగ నుండగలదు. పెద్దయోక్కతియందు 300 పుటలకు మించియుండును. రాక్షసనామ సంవ
త్సర పంచాంగము రంగులపటములు కీర్తిశేషులైన లోకమాన్య గోపాలకృష్ణ గోఖలేగారి
రంగులపటమున్ను చేర్చబడియున్నది. ఇంత వ్యయముచేసి ముద్రింపబడినను,

ఆంధ్రదినపత్రిక సంవత్సర చందాదారులకు	వెల	0	8	0
అర్ధసంవత్సర	„	0	12	0
ఆంధ్రవార్షిక సంవత్సర దినపత్రిక కిమాసముల చందాదారులకు	„	1	0	0
ఇతరులకు	„	2	0	0

పోస్టుఖర్చులు వేరుగ వసూలుచేయబడును.

యుద్ధచరిత్రసంచికను బడయగోరువా రిప్పటినుండియును (చందాదారులును కానివారును)
దరఖాస్తులను బంపుకొనుట యుచితము. ఆలస్యమైన యా శాభంగము కలుగ నచ్చును.

దిన వార్షిక చందాదారులకు తగినన్ని ప్రతులుమాత్రము ముద్రింపబడుచున్నది.

ఆంధ్రపత్రికాకార్యాలయము, తంబుకెట్టిపేడి, మద్రాసు.

ఆంధ్రదేశ గ్రంథభాండాగార

ప్రతినిధుల సభ.

(ఒకభాండాగారివారు.)

1914 వ సంవత్సరము జనవరిమాసమునందు వెజవాడలో నిలకొల్పబడిన శ్రీరామసాహస్ర ధర్మపుస్తకభాండాగార సంస్థాపనపు బిల్లును సమావేశము గావించవలయునని సంకల్పించుచున్నది. దానివలన కలుగుఫలితములగునట్టి పలు ప్రయోజనములకు తగులము సందేహములను వెల్లడించిరి. కొందరు పనిగానిచిరి. కాని ఆ ప్రారంభించినవారు పట్టుదలతో ప్రయత్నించిన భారమువైచి తమసంకల్పమును నెరవేర్చునని. ఆ సంవత్సరము ఏప్రిల్ 10 తేదిని సభ జయప్రథముగ జరిగెను. 80 గ్రంథభాండాగారములనుండి దాదాపు 200 ప్రతినిధులు సభకుగొచ్చిరి. అందుజరిగిన యావస్థాసమూల భావ గర్భితములై ఆత్మత్యాగమును కలిగించినవి.

ఈసభకుగొచ్చిన ప్రతినిధులు దేశాభివృద్ధికి పాటుపడుటకు కష్టపడించిన యావత్తులై యున్నారని తెలియు సభలవలన ప్రతినిధులకల కోర్కెలలోనిచేసిచేసి నెలవులలో ఆసభలలో తమవాత్సర్యమును వెల్లడిచేసి కాలముపుచ్చుచున్నవారు. కనుకనే ఈసభయందు చేయబడిన తీర్మానములు సక్రమముగ నాచరణలో పెట్టబడుచున్నవి. తీర్మానములవలననే ఇది ఈసభ ప్రతినిధులందరిగోరితమంతయు సంచారముచేసి అనేక గ్రంథభాండాగారములను దర్శించి తగుసలహాల నొసంగియున్నారు. భాండాగారచరిత్రను అన్వేషించినవారు, పత్రికను ప్రకటించుట కూడ కొందరి దినములలో మనము చూడగలము. సంచార కార్యదృష్టి నేర్పబడుచున్నట్లు ప్రయత్నించుట మరగుచున్నది. ప్రతిజిల్లాసభలోను భాండాగారములను సాపేక్షించుట తీర్మానములు చేయబడుటకయి వీరు ప్రయత్నించుచున్నారు. ఈపనులన్నియు నెరవేర్చుటకయి ఎంతదేశాభిమానము, కార్యదీక్షతయుండియుండవలయునోమనము తెలిసికొనవలసి యున్నది. అయిన ఈభాండాగారములకు లోకములోగొల్పబడు, మునిసిపాలిటీలను గ్రాంట్లొచ్చు నిమయమును ప్రభుత్వమువారిని కోరుతీర్మానమును నెర్పలగు గామపంచాయితీ పంతులుగారు చేత జెట్టినారు. ఇంకను వెలుపలకురాతేను. ఈసభ ప్రతినిధులకూడ తమంతట తామే ప్రభుత్వమువారికి ఆర్థిక పరిస్థితుల తీర్మానములతో మోచుచున్నది.

ఈసంవత్సరములోపల దాదాపు 15 గ్రంథాలయములు బహుముది ప్రవిజ్ఞానచంద్రికామండలివారి సహాయమును పొంది యున్నవి.

ప్రతి భాండాగారమును దాదాపు 8 పుస్తకములను ఉచితముగ సందాదించుటకు ఆకాశముకలిగినది. ఈ సంవత్సరములోపల వివిధగ్రంథాలయములకు పరస్పరమైత్రీ ఏర్పడి ఒకభాగిని చూచి మరియొకటి యభివృద్ధి గాంచవలయు ననెడి దుర్జాపాలన కలుగుచున్నది. భాండాగార మన శేఖరయోతలియని మన దేశమువారికి ఈసంవత్సరములోపల భాండాగారములను సామాన్యజనులు, బాలరు ఉపయోగించుటకై అవకాశములు కలుగజేయబడుచున్నవి.

ఈదేశమందలి భాండాగారాభివృద్ధినిగూర్చి బోధాభాండాగారాభ్యుత్థులు సంతోషించి ఇందునుగూర్చి విపులముగా తెలియజేయుటకు వారు మనవారిని కోరినారని వినుటకుంతయు సంతసమగుచున్నది. భాండాగారముల విషయమున కట్టికట్టి చేయుచున్నది మన యాంధ్ర లాక్కరనియే తెలియుచున్నది. కనుకనే బోధావారియుద్దయ మిచట మూలమే ప్రబలుటచూచి సంతోషించుచున్నారు. ఈ మనయుద్దయమునుగూర్చి దూరముననున్న బోధావారు అట్టి శ్రద్ధను కనెంచుచుండగా మనవెద్దవారు (నాయకులని పిలిచిందొనెట్లుకై ప్రయత్నము చేయుచున్నవారు) మాత్రము తగినంత అదరించకపోవుట కడుకోవలయుముగనున్నది. దేశాభివృద్ధికి భాండాగారములు చక్కగ జరుపబడెనేని మూలాధారములగుననెడి యూహ వారికి కలుగలేదు. అట్టి యుద్దయము ఏప్పుడు మనవెద్దవారికితెట్టునో ఆగాడ మనదేశమువారు జరుగు. మనము వైదొలి పూతలు పూయుచున్నాము. గోడ గ్రామిని పూచాడతేను. అట్టిదానికి శేడమెట్టి వెల్లకొట్టుచున్నాము. మంచిగాలివీచినచో ఈశేడ, సున్నము ఆగోడను అచ్చుగావు. అది కూలను. అటుల అయినది మనదేశము పరి. మనదేశముకు ప్రాణము పోవుచున్నది. కృశించియున్నది. అదికనుకనుకలది పునరీక్షయింప ప్రారంభించవలయును.

అట్లుచేయుక దేశముమహాజనులు 80 ఏండ్లుకాదు. 60 సంవత్సరములుచేయుదు. ఇంకాండుకుడె పుట్టేమనులు పంపుదు. కాననని గాల్గొనకుండులలో లాంగుకొట్టవారి నూరుమంది కూర్చుండజెట్టుదు. ప్రయోజనము నున్న. ఇందులకై చేయు ప్రయత్నములు నిరర్థకములు. అందులకై వెచ్చించు సామ్య గంగలో పోయింట్లు యగుచున్నది. మహాసభలయందు నమ్మక మున్నవారిని నూటికి ఒకరిని చూపుడి. వదలబాలకయే పునాదినుంచి ప్రారంభించు ఓషికలేకయే అనసభకుచున్నారు. ఈ లోపములను గ్రహించక పోలేదు. మన నానుకులు సూరతులో జూచునాదులు కనిపెట్టిరి. కనుకనే విసికి నేనాని విడిపోయిరి. మితవాదుల నాయకుడగు ఆదేశాభిమాని, ఆ స్వార్థత్యాగ పరాయణుడు అత్యా మనలను విడనాడి పోయెదగా! ఆగోపాలకృష్ణ గోఖలేగారుకూడ ఈ లోపమును గ్రహించక పోలేదు. గ్రహించబట్టియే ప్రారంభించి నిర్బంధ విద్యాశాసనమును ప్రవేశపెట్టెను. ప్రభుత్వము వారంగీకరింప రని ఆయనగారు ముందుగానే గ్రహించిరి. పోనిండు మనదేశమున కెన్ని దురదృష్టములు పట్టియుండలేదు అందులో నిది యొకటి మన కర్తవ్యమును మనము నెరవేర్చుటకై ప్రయత్నించెదము. ప్రభుత్వమువారు మనకు పక్షులు జరి చేసెడివిని మనంతట మనమేల చేయకూడదు. కనుక ఆ పనిని మనము చేయబూనుదము.

మనదేశములో చదువుకొన్నవానికి ముందుగా చదువునందలి రుచికలిగించెదము. చదువుమూనినతోడనే పట్టభూతి కావు మొదలుకొని వి.ఏ. పాస్టయున యాతనివరకు పుస్తకములను మూలను వైచి తర్వాత ఎప్పుడుఅయినను పుస్తకముతెరిచిన పాపమునోరు. పట్టభూతివారు ఏప్లాంట్లకో, ఏటీపు పాత్రికాములకో, ఏకాగ్రములకో, ఏవ్యాజ్యములకో తనకేస్తీ సామ్య్యములను, ధర్మమును, విద్యను, ధారవోయుచున్నారు. ఇకను వి.యే. పాస్టయున యాతనివైచి కావుచానికంటె బుద్ధికాలి కాదు. ఏదనుకొన్నయెద్దనే కూర్చొని కాలముకడుపురు కూపధమండాకమునలె తన జీవయాత్రగడపురు. వీరిద్దరికీ ఇట్టిగలి పట్టుటకు కారణమేమి? చదువుకొనుటకై తగిన యనకాములు లేకపోవుటచేతనే. ఈమార్పు భాండాగారమును విశేషముగ దర్శించవారికి స్పష్టముగ తేటపడును. భాండాగార మెపుడుఉండునో అప్పుడెత్తప్పక వీరమనులలో మార్పు కలుగును. అట్టిమార్పులు కలుగని మూఢునిలేరని నేను చెప్పజాలనుగాని అప్పుడకూడ వారికి విద్యయందలిభావకలుగజేసి వారికి అభోగతి యనియేజేయుని చెప్పవగును. ప్రతి భాండాగారమునకును చందాలిచ్చు సభ్యులున్నారు. పనిచేయువారు కొందరున్నారు. ఈపనిచేయువారుల చాలమంది నిరద్యోగులై యున్నారు. వీరు తీరికచేసికొని కొందరు బీదలకు చదువుచెప్పవచ్చును. ఇట్టి పాతకపువాండ్ర బీదలకు గవర్నమెంటువారు మంచి గ్రాంటు నిచ్చుచున్నారు. ఈ గ్రాంటు సర్వసాధారణముగ ఉపాధ్యాయుని జీతమునకు సరిపోవును. ఇందులో మనకేమి కష్టములేదు. అగుట్టును కనుగొనలేక మనము తన్నుకొను చున్నాము. ఈ గుట్టును కనిపెట్టినారు మన క్రైస్తవచర్చాచారక సంఘమువారు. ఊరికొకటి పెట్టుచున్నారు. అదంతయు వారి దాతృత్వ మనుకొని మోసపోవుచున్నాము. వారికి ఈపాతకాలవలన ఎంత వ్యయమగుచున్నదో లెక్కచూడదు. బహుస్వల్పము. వారు చేయు మతవ్యాపనయంతయు మనము చెల్లించెడి పన్నులలో నుండియే కనుక మనముకూడ మన శక్తికొలది ప్రయత్నించి ఈ భాండాగారముల పక్షమున పాతకాలులు సాపేక్షవలయును. ఈ పాతకాలలద్వారా విద్యావ్యాపనచేయవలయును. కేవలము నాలుగుపుస్తకముల నొకమూలను పెట్టుకొని కూర్చుండినచో లాభములేదు. గోపాలకృష్ణ గోకలేగారి జ్ఞాపకార్థము చెప్పజట్టులములో నొక విగ్రహమును చేయించినంతమాత్రమున ఆయనయాత్రకు శాంతి కలుగదు. దేశములో నెల్లడల విద్యావ్యాపనము చేయుటయే ఆయన స్మరణవిషామును నెలకొల్పుట. ఇట్టి యుత్సృష్ట కార్యమును చేయుట కవకాశము కలదు గనుకనే ఈయుద్దయము దేశాభివృద్ధికి అత్యవసరమని చెప్ప సాహసించుచున్నాను. ఎప్పుడు లాభకారియని మనము నిశ్చయముగ తెలిసికొంటిమి. అప్పుడు మనమెల్లరము సభకు విచ్చేసి కావలసిని విషయములను జాగ్రత్తగ విచారించుకొనుట మనకర్తవ్యమై యున్నది.

మనయాంధ్రదేశమున గల 150 గ్రంథభాండాగారముల యభివృద్ధికి పాటుపడువారి సంఖ్య అధమము 400 ల కంటె తక్కువయ్యుండదు. ఈ నాలుగువందలమంది సాధారణముగ ఉత్సాహవంతులను, దేశసేవా తీర్పురులను అగు యావత్తులై

యున్నారు. వీరికి మరియొకపని యేమియులేదు. వీరి యాదర్శముకొట్టియె. వీరియూహా మొక్కకొట్టియె. ఇట్టి దేశారాధన పరులయొక్క శక్తిని ఫలవంతముగ జేయుటకై దేశయుల్లెరు ప్రయత్నించ వలయును. ఎప్పుడో ఆంధ్రదేశ సేవకసంఘముకదానిని స్థాపించి అచట ఎవరో పనిచుండిరి తరిఫీయరుచేసి దేశసేవ చేయించుదమని యూహించుటకంటె వీరినే అచ్చటచ్చటసమావేశపరిచి తరిఫీయరుచేయ ప్రారంభించినచో ఎంతయో మంచిపని చేయించవచ్చును. వీరికి స్థానబలిమి యుండటకలన వీరు పట్టభూతివారిని ఎక్కువగ వశపరచుకొనగలరు. ఎవరో ముఖమెరుగనివారు నెల్లి ఎన్ని యుపన్యాసము లిచ్చినను వారికి రుచింపదు. కావున ఈ 400 లావంధికి ఒగిన శిక్ష నొసంగి వారి యొక్క దేశాభిమానమును దేశసేవకై వినియోగించినచో అద్భుతమయినఫలము చేయించవచ్చును.

ప్రతిభాండాగారమును పాలించుటకై కార్యనిర్వాహకసంఘముకలదు. ఈ కార్యనిర్వాహకసంఘములు భాండాగారముయొక్క పరిపాలన సరిగ్చేయుట ఎప్పుడుసంభవించినచో అప్పుడే స్వపరిపాలనకై రచ్చుచున్నది. పరపరిసంఘములు స్థాపించుటకు అతిసులభముగనుండును. ముందుగ ఆసభమనుకలిగియుండుటకు బట్టి ఈసంఘములు అనతికాలములో పరపరిసంఘములుగకూడ చేయబడుటలో కష్టమేమియుఉండదు.

వైకారణముల నమనించియె ఈ కార్యనిర్వాహకసభలు గ్రామపంచాయితీ స్థలయొక్క పరిపాలన నిర్వహించుటకు ప్రయత్నించు. ఆందుకు సందేహమేమియులేదు.

కావున నోదేశ ప్రముఖులారా! దేశముయొక్క సిద్ధి నారయుడి! మొదటినుండి దేశముయొక్క సిద్ధిని బాగు పడుచుటకై ప్రయత్నింపుడి. ఈభాండాగారముల స్థాపనవలన కలుగు నన్ని ప్రయోజనములను గ్రహింపుడి. గ్రహించి ఇట్టి ప్రతిష్ఠాపనను దేశమెల్లడల ప్రబలుటకై ప్రయత్నింపుడి. అప్పుడుగా దేశమారయొక్క హీనస్థితిలగుట ప్రారంభమగును. ఈ కార్యముకొన సాగుటలో సందియమేమియులేదు. వ్యవధిమాత్రము కావలయును. వ్యవధిలేనిది ఏపనియొక్క ఫలితమును అ పేక్షించుటకు వలనపడదు.

ఇట్టి యున్నతాదర్శములను దృష్టిపథమున నుంచుకొని ప్రారంభించ బడిన ఈభాండాగార ప్రతినిధుల మహాసభకు విచ్చేసి సభను ఉత్సాహకరముగను దేశాభివృద్ధికి సాయపడునట్లును చేయుట ప్రతివానికి విధియైయున్నది. అందుచే మేనెల 9, 10 తేదీలను రాజమహేంద్రవరమున జరుగనున్న సభకు విచ్చేయుట మన కర్తవ్యమని విన్నవించు చున్నాను.

ఈసభకుకూడ ఘనతరహించిన పాతగంటి రామారాయనింగార గ్రామసాధిపత్యమును కనెందుట కంగీకరించుటచేతను మిక్కిలి జయప్రదముగ జరుగుననుటకు సందియములేదు. మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయమునకు తెలుగుభాష యభివృద్ధికి చేసిన ధర్మమును, సార్వభౌమ శాసననిర్మాణ సభయందు దేశభాషలో విద్యగలపడ వలయునని ఉపసాదించిన తీర్మానమును, వీరి దూరదృష్టిని దేశసేవాభిరతిని శేషశ్రేణి చాటుచున్నవి. సర్వేశ్వరు డి యుద్దయమును కాచి రక్షించుగాత. ఓం తత్సత్.

కావలెను

నమ్మక మైనట్టియు క్రొత్తమార్పులతో కూడినట్టియు వ్యాపారమును కొనసాగించుటకు ప్రధాన ఏజెంటును, జిల్లా ఏజెంటును, డివిజను ఏజెంటును కావలెను. వారికి నెలకు రూ. 20 లు మొదలు రూ. 50 లు వరకును జీతములు ఇయ్యబడును. వైగా అలవెములుకూడా యియ్యబడును. పనిచేయు సమర్థతసత్వనిర్దనము కలిగినట్లు సర్టిఫికేటు లుండవలెను. కొద్దిమందిమాత్రమే కావలెను. ఇవ్వు మున్నవారు వెంటనే ఈదిగువ చిరునామాకు వ్రాయవలెను.

ఏ. యస్. రంగను,

ఇండియా ప్రావిడెంటు కంపెనీ,

31-ఏ. తేరుపేని, తిరువల్లిక్కేణి, చెన్నపట్టణము.

ఇదిగదలూ నీర్లు కలవడం కొంత వ్రాయుకుంటున్నది
 గదా మరెక్కన్న చుంకెములలనున్న వ్రాసినవియు. సున్న
 ప్రాణమునకుం బ్రహ్మధరలనున్న శ్రీ అయ్యగారి తిరుపతిరాజు
 గారు తిరుగుచేయించిన మహాభక్తినిట్టి మాడ నుచును
 11-0-0 ల వఱకు భక్తు అగుచున్నది. అట్టి సమయమున ప్రతి
 కర్మమునకు వాగ్భావ్యను పిల్లలను పోషించుకొనుట కెంత దగ్గ
 మాత్రకమో! స్వస్థిత్వములతో నెట్లుచేయు. జీవకోంచ
 మో? మనయనన్దల నించుక తేలివేటలుతో విచారించుకొనుట
 ముఖ్యకమమయ్యును. సుఖసౌఖ్యములను మన యనన్దలను
 దొరతనమువారికి విన్నవించుకొనినగాని వారు మనస్థియు
 నభివృద్ధిజేయును. అట్లు సంకుష్టాపతుల మనుటకు మనమెట్లు
 గమనం వీలులే నైకమత్త్య మునాని సంపాదించుకొనవలెను.
 అయ్యది లేనియెడల మనమే కావ్యమును నిర్వహించుకొనవలె
 యు. సంకుష్టమునకు మున్నూటరువదియైదు విషయలు సున్న
 కాల సర్వానన్దలయందేనియొకటి నిర్వహించు కరణములను.
 అల్పాభావలమై భూస్వామివాక్కులను బోధించుకొనవలె
 లక లోలోన ప్రస్తుత నేనాకితై జీతము లభివృద్ధిగా వా
 యని ప్రార్థించుచు కృత్యముల వారించుచుంటిను గాని
 మనయాకలి యెరుల కట్టులం దెలియును. నవమాసంబులనొస
 కనిన అమయైవను మనకాకలి యొకప్పుడడిగినగాని యన్న
 ముంబెట్టకు. అట్లులే మనగర్భదర్శకత్వమును తెలియచ్చు
 కొన్నగాని మనపాలకులకు దయరాదు! కరణములారా!
 మీ కెల్లరు గలిగి తాలూకా జోకా సంపాదనముజేసి విక
 రుత్తముగలిగి-మిచ్చుకల దొరతనమువారికి విన్నవించుకొను
 డు. అభిమానము గలిగి స్వాగత్యుగిచ్చు పకోపకారము
 కొరకు, దేశసేవకుడని కీర్తి గడించుకొన వుండన
 స్వంతకరణిక మొగుల కొప్పనించి నియమిత కాలములకు
 నివాసగృహముల నొల్లక, ప్రతితాలూకాదను సంపాదముజే
 యుచు దేశభ్రమోభివృద్ధికై వాటుపడుచున్న శ్రీ అయ్యగారి
 తిరుపతిరాజుగారు, అధికారులను మంచితేసికొని తాముచిన
 కార్యవిర్యాహత్యయింతు జరుండు గోరుచున్నారు. శ్రీ
 వారు మీమీ తాలూకాలకువచ్చుటకునలగా మదరాసు రాజ
 ధానియందలి తాలూకాల్పయ సంపాదము జేయుట లేం
 డునట్లునుగాని సాధారణముగాదు. అట్టి సందర్భమున మీకు
 మీరే సంకుంబుల స్థాపించుకొని వారి క్షయముల నన్నిటిని
 భరించుటవై కరణమున కొక్కొక రూపాయకుం దగ్గర
 లేని చందాధనమును ప్రోలుకేసి శ్రీవాణిపురు వారివద్ద
 నున్న అయ్యప్పిలం దెప్పించుకొని కరణములందరెల్లను సంత
 కంబును జేయించి వారికడకంపిన శ్రీవాణియన్నయ వారి
 చనసభలోన దెట్టించి మనకుపకారముం జేయించుకలరు. తాలూ
 నుగుణ్యముగ నెంతోపాంబుల జీవనముజేయుచు మన్నను
 కరణమును నామంబు భరించినవారికి అధమము నెల 15 గు 15
 అయినను జీతములేనియెడల మనమీ అల్పసేవముల వైకొని
 గృహించుటకన్న అన్న మోరామచంద్రానియని తిరిగెవెత్తుకొని
 సుఖజీవముం జేయుట సుదద్యమంబు కడుపునిండ భక్తి
 గ్రహించినకేగాని మనమేవనిజేయుటకు సమర్థులముగావల
 యు. అగ్రాకలినింపుకొని బనిచేయుట మనకుంజ్ఞమే. ముద్దాన
 పీడితులను మనచే కాపాడిజేయించుకొనుట పరిపాలకులకును
 గుప్తమే! మనకష్టంబులన్నియు వారికేదెలియును. ఉన్న వారు
 ఉన్న వారికే లేనివారు ఉన్న వారికే వెట్టెదరన్నట్లు ఎప్పుడు
 ప్రమాదములు కచ్చినను మే జస్టిఫై లు: లకు లేవచ్చు
 వాండ్లు, రివిన్యూయిన నెక్సెక్యూటర్లు, ఇంక తదితర
 దొరతనమువారి ఉద్యోగియులకే గాని కరణముల నేతాభివృద్ధి
 జేసినటులం గానబడదు. వారికే గోరకపోయినను జీతములభి
 వృద్ధిజెందును. కోరుచున్నను, గోల నెట్లుచున్నను గన్నీరు
 గార్చుచున్నను, కష్టంబుల మోసికొనుట చూచుచున్నను,
 కరుదారహితులగు మన ధైర్యదోషోద్యోగియులకు దయ
 రాదు. వారేనాకును ప్రభుత్వమువారికి మన కష్టములను
 గురించి వ్రాసియుండలేదు. ఎంతవరకు జూచినను అత్యుపాధి
 పరాయణత్వమేగాని పరులబాగు గోరు. ఒకవేళ మన శ్రేయ
 స్సును గోరువారు నూటికి 10 మందినూడ లేరు. అధివా
 యుండెనను మోబార్లినట్టియీ 10 మంది సన్యాసోద్యోగి
 యులకు వైవామమే వాటిల్లుచున్నది. ఇంతవరకు అధికారం
 బునపడికొట్టుకొనుచున్నను ఇంకనైన సుఖానందంబును మనం
 బును జ్యేష్ఠునిన వాడుకొలిసి, అభిమానమే గూటపర్లను
 నీడును బోసి నెంచి కనొందినటులంజేయుదును. కరణములారా
 నేనొక్కడనే యందులకు వ్రాయు దొడలిన ప్రతికా నిర్వా
 హకులు నన్ను లోలోన మారదరకమో! నాకు దెలిసినయంక
 ములను వ్రాయుచుండును అన్నిటిక నేనొక్కండను గాను
 గదా. మన యాకాభివృద్ధికి నల్వయడగోడుపడి మీమీభావం
 బుల నలుపున కెంతపరచి వివాదులకొట కేర్పడినవి గాని
 గోవలవగోపకారాభివృద్ధికి గాను ఏర్పడినవి. ప్రతిఒకరును
 కర్మలైకలద్యారా మన మెంబులను ఏకమవుట కేర్పడిన కరణ
 ముల సందర్శి ప్రోత్సహింపరును సరికట్లో వినిపించుచున్న
 గాడను. ఇట్లు ఒక కరణము.

శ్రీమంతులగు గంధీదంపతులు.

ఈ పుణ్యదంపతులు, ఈ కుద్ధసాత్విక మూర్తులు ఎవరో పరిశ్రేష్టముగు వారివారమున కుంభాత్సవ యాత్రను నిర్వహించుకొని వచ్చి నుండి బయలుదేరి 4 దినములు లోహమాన్యమున నడతెగకుండు ప్రయాణముచేసి ఈనెల 17 వ తేదీ శనివారమునాడు సాయంకాలమున 6 గంటలకు చెన్నపట్టణమునకు విచ్చేసిరి. ఈ దేశభక్తవంతులగు దంపతుల రాక ప్రతీకాముఖమున జరిగిన పట్టణమున ప్రయత్నముగలచే నానాదు సాయంత్రము 4 గంటలకి పొట్టులపైనుండు జను లాయంధ్రుల కశిష్టాపములగు పూతచక్రతుల గర్వభాగ్యమున జేక్షించి పోగుపడ సాగిరి. నిర్మితకాల మానస్సు మగు సరి కావితాత్రదేశమంతయును జనసంఘముచే శ్రీకృష్ణియై యుండెను. ఉత్సాహమునకు పుట్టినిండ్లగు విద్యార్థుల సంఖ్య ప్రబలముగ నుండెను. ధూమకేతుము కనబడగానే కరతాళధ్వనులు మిమ్ముముద్రెక. ఆ మహనీయుని చక్రత్రమును ఆంధ్రాంధ్ర ద్రవిడ భాషలలో నచ్చొత్తించి పాత్రముల నుచితముగ పంచిపెట్టిరి. ఆపాత్రములయందు గాంధీ మహాశయుని ధ్యానపటములుగూడ పొందుపరచబడెను. ఆ పటమునందున్న చిత్రము యామహనీయుడు నవీనకాలానుగూఢు మగు నేడమును ధరించి యుండునని తలచిన ప్రజలట్టి యాకృతి నెఱచును గానక పోవుటచే "రాల్ డు రాల్ డు" ధ్వనిబలులు దేరినది గాని కొందరు కొట్టకొననున్న బండివరుసగూడ పోయి పరిశీలించగ నందాదంపతులు సౌమ్యవేషులై కనబడిరి. వెంటనే "విచ్చిరి వచ్చిర" ను వార్తవాహించినది. జనసంఘము త్యక్తికనక నుంటచేత స్వామి నవలొకండుట ముకతముగ నుంబడలేదు. ఎటులనైన నేమి యాదరపాత్ర నత్రిపుణత్వమున సమర్థమున నలజడి పడనీకుండ గుర్రపు బండి కడకు కొనివచ్చిరి. పుష్పమాలికలను కిర్రూరపారమున గూడ నాదంపతులకు సమర్పించబడెను. వారాజోడుగుర్రములబండిపై మువ్వలితక్తములును విశయవిశమితోత్తమాంకులును, అత్యంతసౌమ్యవేషముల నై నిలువబడి ఎల్ల వారికి నేత్రానందమును కలిగించినంతనే కరతాళధ్వనములు జయజయ ధ్వనములు మండేమాతృధ్వనములు నొక్కసారి మిమ్ముముద్రెకనవి. వామనమూర్తులను విశయవేషులు, కేజోధనులుగ వారిం గాంచినంతనే పుట్టిన సాత్వికభావమున మహాత్మ్యప్రభావము నొక్కసారిగ నెల్ల వారి మానసముల నుదయమై ప్రేమాప్రవాహమును వెల్లిగొల్పెను. మేము మేము యచటచేరియున్న యాంధ్ర ద్రవిడ కర్నాట మళయాళ మహారాష్ట్రాత్మిక భూభాగ రాజ్యాంధ్రవ యువజనులందరుగూడ నాబండి గుర్రములను కట్టకుండ తామే లాగి కొని పోసాగిరి. ఈరీతిగ నాకటమును పైల పైనుండి బ్రాడ్వే సమీపమున నున్న నరేశను సంఘముదాకా కార్యాలయమువరకును లాగి కొనివచ్చిరి. బహుళ జాపరశీతమును జయజయధ్వన మిలితమునగు నాదేశ భక్తారాధనము చేయుట మానసముల నుత్సాహ పూరితములుగ నొనర్చిరి. శ్రీమంత గంధీ గారుచిత విధమున జేరియుట నుపలాలన వచనముల ననుసరించి తాముగూడ బడలియుంటును నూచించిరి. శ్రీమతి ఆసిలిసెంటుమ్మగారు, గౌ. బయ్యా నృసింహేశ్వర శర్మగారు, సి. పి. రామస్వామయ్యగారు, సత్యమాన్ గారు, దివానబహదూరు గోవింద రాఘవయ్యగారు, యస్. శ్రీనివాసయ్యగారు, సి. ఆర్. తిర వేంగడాచార్యుగారు, పండిత విద్యాసాగర పాండ్యగారు, జి. ఎ. నరేశమగారు, జి. నారాయణస్వామి శ్రేష్ఠిగారు, టి. యతిరాజమొదలగువారు మున్నగు వారు వెళ్ళుచుండి రైల్వేస్టేషనుకు వచ్చియుండిరి. పిమ్మట ఆసిలిసెంటుమ్మగారు మున్నగు వారు కొందరు విడివిడియైదుగుడ వచ్చియుండిరి. అదంపతుల పట్టణమున నొకవారము దినములుండురనియును ఈ వారము దినములునా జి. పి. నరేశమగారి కత్తిపల్లె యుండురనియును తెలియుచున్నది. శనివారమునాడు జరిగిన చెన్నపురి పాన్ మొంటునధి ఈ దంపతుల యాగమున గౌరవనూచకముగ నాటిక నిలిపివేయబడినది. నేనుసాయంకాలము 5-30 గంటలకు బిల్డింగుగా పురమందిర సమీపమున నాదంపతులకు దక్షిణాగ్రహా సంఘమువారు సన్మానపత్రమును సమర్పించుటని వింటిమి.

ఈ మహనీయుల యద్వితీయ స్వాగత్యగ గరిమను విని భారతములందరనియే మా నమ్మకమైనను మహాత్ముల చరిత్రమును చిత్రపూజీయములు.

మూర్ఖుల దేశమునందు కశియవారు బిల్లాలో పోగొందరను బట్టి మహాత్ముల సత్కృతి, సీరు భూభాగ వైఖ్యము

విష్టభక్తిపరాయణులు. గంధీగారి పితృపితామహు లిరువురును స్వదేశ సంస్థానములయందు దివానులుగానుండిరి. గంధీగారి తండ్రికి ముగ్గురుపుత్రులు గలరు. వారిలో గంధీగారు కనిష్ఠులు. గంధీగారి తల్లిగారు సదాచారసంపద గలవారు. గంధీగారు కలివానపాతకాలలో చదివి ప్రవేశపరీక్ష విచ్చిరి. పిమ్మట నాంధ్రదేశమున కేగి వారిస్టరు పరీక్షయందు కృతార్థులైరి. పిమ్మట కర్ణాటకమునందు బొంబాయిలోను న్యాయవాదిగా కొంత కాలము పనిచేసిరి. ఈయనకు 12 వ సంవత్సరముననే వివాహము జరిగినది. కథివాల్లో నొక విక్రమసంఘమువారికి దక్షిణాగ్రహాయందలి నైజాంరాయుంకొక కాభాసానము గలడు. అచట వారికొక ముఖ్యమగు నభియోగముతటస్థించినది అందులకు నాను గంధీగారి సచివీకపంపిరి. అచటకు గంధీగారికినపు డాదోయులు భారతీయులకొనర్చుచున్న యవమానముల కన్నిటికిని గంధీగారుగూడ పాత్రులుకావలసినవిచ్చినది. పిమ్మట నా దొరతనమువారు భారతీయులకు స్వాతంత్ర్యములేవంద నొక కాసమును చేయబూనిరి. దానిని నివారించుటకు గంధీగారిచ్చియో ప్రయత్నముల నొనర్చిరిగాని వినియోగింపలేదు. అప్పుడు గంధీగారు దక్షిణాగ్రహాలో నొకసంఘము నేర్పరచిరి. నేటికా ప్రధాన న్యాయసాధమున స్వాతంత్ర్యవాదిగ పని చేయవారంబింది. 1906 వ సంవత్సరమున గంధీగారు హిందూదేశమునకు వచ్చిపట్టు దక్షిణాగ్రహ దేశీయులను గూర్చి యొసంగిన ప్రసంగముల ప్రబలికాగ్రహము కలిగించుటచే ముగ్గురంగారు కుటుంబముగ దక్షిణాగ్రహకావ్యవస్థలను నన్నిటి ఆశ్రయముననే ఆటకేస మరీ 6000000 భారతీయులను గూడ దర్శనము దిగకుండచేయుటకు గుంపునిరోధమున కలిగించెను. దక్షిణాగ్రహ బోయరుయుద్ధమునందును పిమ్మట మహామారివ్యాధి బయలుదేరినపుడును జ్యూలూలెగవారు తిరుగుబాటు చేసినపుడును గంధీగారు స్వచ్ఛంద సేవాత్రుల నేర్పరచి యెంతయు సహాయమొనరించిరి. దక్షిణాగ్రహలో "ఇండియను ఒపెనియను" అనుపత్రిక నేర్పరించిరి. అచటనే ఫోయినిక్సు గ్రామమునందు వ్యవసాయకజవావాసము నేర్పరించిరి. ఈచరిత్రలను గంధీగారికి చాలధనవ్యయము తటస్థించినది. కాని ఆపత్రిక ఆదేశమున చాల మేలుపలుపజాలెను. భారతీయులు వేలమద్రలను వేయవలెను, తమపేరులను నమోదు చేయించుకొనవలెను నిబంధనల నాదొరతనమువారి కేర్పరచినపుడు గంధీగారు సాత్విక నిరోధ విధానము నేర్పరించిరి. ఈ సందర్భమున గంధీగారు వెళ్ళు సార్లు భార్యా పుత్రులతోగూడ కారాగార నివాస శిక్ష ననుభవించిరి. వీరి చక్రత్రము గూర్చి జి. జి. జోతుగారు వ్రాసిన కొన్ని విషయములు స్మరణీయములగును.

1908 వ సంవత్సరమున జోహన్న బర్గ్లో సంఖ్యే భ మధికముగ నుండెను. నల్ల వాకిలి జూచి తెల్లవారు వెళ్ళుచుండి వైరణ నవీంప లేకుండిరి. దానితో సాటు వక్రకపు పోటీలు. రాజకీయ స్వాతంత్ర్యములు జాతి విజాతి ధర్మములు మున్నగు కారణముల తి నేకములు కలిగెను. ఆ కారణమున రాజకీయాధికార వాంఛ అన్యాయము, జాతిమత్సరము వక్రక సంబంధముగు స్వాధీ పరత్వము మున్నగు సాధనములతో బోయరులపోరు ప్రారంభించిరి. అసహాయలగు ఆసియా ఖండవాసులుకూడపరీతీయకుండనుండిరి ఒక్కొక్కప్పుడుపోరుతీ తిక్కుముగ లేకుచుండెను. మరియొకప్పుడుతగుచుండెను. కాని మొదలంట నశింపనేలేదు. అప్పుడు నేను గంధీగారితో "మిత్రమా! ఈపోరు చిరకాలము సాగునట్లున్నది. ఆంగ్లేయులు సరకుచేయుటకు నున్నారు. ఈ దొరతనమువారు పట్టికట్టు విడువకుండ నున్నారు" అని నుడిచిపెట్టి "కానిండు ఈవాదలను దీర్చకాల మనుభవించుట తటస్థించెనేని మాదోయులందు వలన పరకుర్చులయ్యెదరుగాక వారికి జయము సంసిద్ధమగును" అని ఆయన నుడిచిరి.

సౌమ్యతనము.

ఈయనజీవము సామాన్యులకు వింతగదోచును. కొందరు మొదటనట్టి యప్రాపంచికచర్యలనుచూచి ఈయనకు దుర్భావములను నారోపించుటయును గలదుగాని ఆయన యధాగ్రహభావమును గుర్తించిన పిమ్మట నాయన ఎదుట మనము నిలుచుట కయిన సర్దులము గావుని వారే సిగ్గుపడుదురు. ఆయనభక్తవంతులందు వాంఛయేమియునులేదు. "ఆయన యేమియును పుచ్చుకొనడు. ఇంగ్లాండున కేగువపుడు మేమిచ్చిన సామ్యము మరల మాకే తెచ్చియిచ్చివేసెను. మేము నేటాలు లోనిచ్చిన బహుమతులను ప్రజోపకార నిధికిచ్చివేసెను. దానిద్రవ్యమునే ఆయన కొరుచున్నాడు గాననే ధనహినుడుగ నున్నాడు." అని ఆయనసహకారులు కోపముతోనందురు. నారాయణమాచి యచ్చెరువు నొందుదురు. జనవిరుద్ధముగు స్వాధీరామీత్వమున క్షాగహింతురు. విశ్వాసోత్సాహములతో నాయనను ప్రేమించురు. ఆయనతో సంపర్చించుటయే యుచార విద్యాభ్యాసమొనర్చుట. ఆయనను తెలిసికొనుటయే ప్రేమాదర్శనగంధిద్వితీ ఆయన పవిత్రచరిత్రమునందట్టి యసామాన్య మహిమగలదు.

స్థానిక వార్తలు

20-వ తేది మంగళాశాసనము

మదరాసు కార్పొరేషను మీటింగు సా. 5-15

24-వ తేది శనివారము

మదరాసు లాడిన్సురు, మూర్ వెలియసు సా. 8-0

కాలమాన్యశిల్పి. — నిన్న నధికృత్యశిల్పి 99.7 మాత్రలు; అగ్రమాన్యశిల్పి 80.4 మాత్రలు.

దీపములవేళ. — శేడు రత్నసాయంకాళము 6-51 గంటలకు దీపములు వెలిగింపవలయును.

రంగున మెములు. — ఎల్లండి బుధవారము సాయంకాలము 5 గంటలకు చెన్నపట్టణమునందొరగూనున కొక మెములు స్త్రీమరులైలుదేలును. బర్మాన్ పోవలయును త్రరములు మొదలైనవి నాడు అరెస్టుయ్యెట్టిరి గంటలలోపల జెనల్ పోస్టాఫీసులో పోస్టు చేయవలెను.

సెయింట్ మేరీస్ హైస్కూలు. — ఎల్లండి బుధవారము సాయంకాలము 5-15 గంటలకు కార్పొరేషన్ గ్రంథము చదువబడును; సెయింట్ మేరీస్ హైస్కూలునింప బడి యందుప్రవేశోత్సవము నిర్వహింపబడును.

సెయింట్ బార్బర్రోలు. — ఈ వారముంతయు సెయింట్ బార్బర్రోలు యూనీవర్సు బడును. రాకపోకలు మొదలైనవి వాణాజాగేటువ్వారా జరుగును. బకపు మొదలైన వానిని గూర్చిన కొన్ని నిబంధనలు కూడ ప్రకటింపబడినవి.

వర్తకులకు కల్పతరువు.

వాణిజ్య సూచికలు.

(Commercial Directories.)

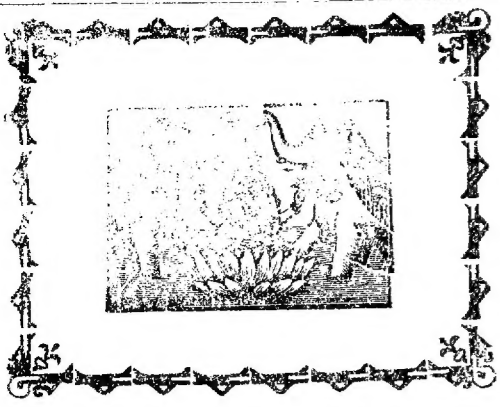
వాణిజ్యసూచికలు, అన్ని దేశములలోను, అన్ని భాషలలోను యున్నవిగాని ఆంధ్రదేశమునకు నూతనము. ఇవి వాణిజ్యభవమునకు సోపానములు. ఇవి లేనిచో వాణిజ్యము అభివృద్ధి కానేరదు. ఇవిలేనిదేశము నాగరకదేశమని చెప్పటకు వీలులేదు. వీనిచే ప్రతివక్తకు, ప్రతివస్తు నిగ్మాత్మ ఒకరి కొకరికిని, పట్టణములందును పల్లెలందును వస్తువులను కొని జనసామాన్యమునకును సంబంధము కలుగును. ఇవి దేశమందన్ని వాణిజ్యకార్యాలయములలో నుండును గాన ప్రకటన దాగ్గయొక్కయు, వ్యవహారముల నిండు నమోదుచేయించుకొనిన వక్తకులయొక్కయు వ్యాపారము లొకమందరికి తెలియగలదు. మీరు చేయు వ్యవహారము జగముంతయు ప్రాకి అభివృద్ధి కావలయునన్న మీపేరు నిండు నమోదుచేయించుకొనక తప్పదు. మీరవ్యవహారమును చేయుటలేదా? చేయుచున్నచో మీరవ్యవహారము జగముంతయు వ్యాపించి అభివృద్ధి కావలయునా? అట్లయినచో యీసూచికయే ఆకొరింతు ముఖ్యసాధనము. గాన మీరవ్యవహారమును వానియందు నమోదుచేయించుకొనుడు. మేము రెండుసూచికలు ప్రచురించబోవుచున్నాము.

i. ఇంగ్లీషున ఆంధ్రదేశమందుగల వక్తకులు, వస్తు నిర్మాతలు, ఏజెంట్లు వగయినానాదీక ఇదిఅన్ని దేశములవక్తక కార్యాలయములకు బంపబడును.

ii. నిఖిలదేశ అసగా ఆంధ్రదేశ, సర్వేండియా, యింగ్లాండు, అమెరికా, జపాను, ప్రాన్సు మొదలుగాగల జరిశ్రామికదేశములయందు దేశపుపు యొకర్కారములయందు నిర్మించబడుచున్నచో వాటిసూచిక. ఈఆంధ్రదేశమందు ప్రతివారికి తెలియటకై తెలుగున ప్రకటించబడును.

ప్రకటన చార్జీలు. — ప్రతి 1/4 క్రాసు. పూర్తిపేజి రూ. 12. 1/2 పేజి రూ. 7. 1/4 పేజి రూ. 4. 1/8 పేజి రూ. 2 మాత్రమే. వ్యవహారము చిరునామాలు నమోదుచేయుటకు 12 అణాలు మాత్రమే. ఈచార్జీలు రెండింటికి ప్రత్యేకము. 2 వ నెంబరు సూచిక అసగా తెలుగుపుస్తకము సుమారు వేయిపేజీలుండును. వెల అందరికిని సులభముగనుండుటకై రూ. 5 మాత్రమే. మేము ఎందరికి కాకలయునో అన్ని ప్రతులుమాత్రమే వేయదలచుకొన్నాము గాన పుస్తకములు గావలసినవారు వారిఆర్డరు రిజిస్టరుచేయించుకొనిన మంచిది. లేనిచో స్వప్రముగ దొరకవు. ముందు ఖరీదు బంపువారికి పుస్తకముఖరీదు రూ. 5 మాత్రమే. ఆర్డరు ప్రకటనము వగయినాలు గ్రహించుట కొద్దికొజులలో చాలించదవవును. యీవిషయమై రేపు మీరు మరచిపోవచ్చును గాన యీకోజుననే వ్రాసి మేము కలుగగలదు. త్వరపడుడు.

చిరునామా: — ఆంధ్ర నిట్టింగ్ కంపెనీ, గుంటూరు.

ఆంధ్రపత్రిక

1915-వ సం॥ ఏప్రిల్ నెల 19-తేది సామవారము.

స్వదేశోద్యమము.

కాలచక్ర భ్రమణమున కనరాని వింతలుండవుగాదా! కొన్ని సంవత్సరముల క్రింద స్వదేశోద్యమ మనిన మనపరిపాలకుల క్రిగంటిచూపులకు పాత్రమగుచుండినది. కొందరు క్రిందియధికారులు స్వదేశీయనిన రాజద్రోహమనియపార్థము కల్పింపకుండ నివర్తింప జేయుటకు ప్రభుత్వమువారు జ్యోతిషముకలుగ జేసికొని యత్నపుల పరిపాలింపవలసి వచ్చునంతటికి సంతాపము యుండినది పరిపాలకుల యాదాసేద్యముచేత బౌద్ధాసేద్య మాత్రమేగాక కొంతగూఢ మైన వ్యతిరేక భావము చేత 1905-06 వ సంవత్సర ప్రాంతమున ప్రాంతమయిన స్వదేశోద్యమము కొంతకాలము తలయెత్తికొన లిగినను ప్రజలయందు విద్యవ్యాపించి తగినబలము చేకూరి యుండక పోవుటచేతను ముఖ్యముగా మనదేశమే బీదదేశ మగుటచేతను విజృంభింపలేక పోయినది. అందువలన మననాయకులే యనేకులిటీవల స్వదేశోద్యమ మనిన నేరోరసన భావముతో జూచుటకు సాహసించు మనస్థితిలోనికి దిగువారైరి. కాని ఏయుద్యమమును సహజబలము కలదగునేని స్వాతంత్ర్యముగా నుండునేని లోకహితంజే యగునేని ఎన్నియవస్థలందవలసియుండినను తుదకు విజయమందకపోదు. అక్కడక్కడ పెక్కుమాటల నాకు ప్రాత యభ్యాసమునకు బోని హైందవ పుత్రులు స్వదేశోద్యమాభివృద్ధికినై పాటుపడు చుండినను మూడు నాలుగేండ్ల కాలము స్వదేశోద్యమము నిముస నిముసమునకు భారత సంతానపు దేశమాతృసందర్శన సంశోషమును వెలిబుచ్చుచున్ననుముగా నుండక కొంత వెనుకపడి యుండినది. 1912 వ సంవత్సర ప్రాంతముల దివాలాకేసిన స్వదేశీ బ్యాంకుల సముదాయ మీయుద్యమము నిండు వెనుకకు నట్టిచెను. ఆదెబ్బతో స్వదేశోద్యమము పేరు చెప్పుకొనుటకే వెనుకడిసినవారుడిరనినను తప్పుగాదు. ఇట్టిస్థితియందుండి 'స్వదేశీ'ని నైరోపా నుహాసంగ్రామము పొడసూప నవిన తెజముతో పురుగుధొంగినది. ఆర్థిక స్వాతంత్ర్యము హైందవులకు నియ్యక పోవుటవలన బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమునకు మిక్కిలిగా సహాయము సహజముగా గావలసియుండు సందిగ్ధ సమయములలో వాటిల్లు కష్టనష్టముల నాంగ్లాధికారులు స్పష్టముగా గుర్తింప మార్గమేర్పడినది. వారన్నివిధములను తమ సామ్రాజ్యపుత్రుని విజృంభింపజేయ కంకణబద్ధులయినారు. ఆ సామ్రాజ్యమునకు మన హైందవభూమి శిరోభూషణము గదా. ఈశిరోభూషణముయొక్క తేజస్సును పెంచుట సర్వాంగ శోభకును సత్వినసర మగుటచేత మనయదృష్టము కొంతవరకు నేటికి ఫలించినది. బ్రిటిషు హృదయము స్వాతంత్ర్యపర మరుటను గట్టిగా నమ్మి మనవిశేషగుణము నాదగు సాత్త్విక గుణముతో ప్రవర్తించినందులకు నా సాత్త్వికగుణమే యాంగ్ల

హృదయములను క్రమ క్రమముగా జయింపగలిగినది. నేటికినము మనప్రభువులు మన వ్యాపారముల యెడలను మన పరిశ్రమల యెడలను మన విద్యయెడలను అదియిదియన కేలమనకు సంబంధించిన యెల్లవిషయములను నిదినర కెప్పుడును జూకని సానుభూతిని జూపుచున్నాడు. వంగరాష్ట్రమున చరిత్రామికాభివృద్ధి చరిత్రను విమర్శపూర్వముగ విచారించి వివర్తింప వలసినదని యాప్రభుత్వమువారు నియమించిన జె. ఏ. ఎస్. స్వామి వి. సి. ఎస్. గారు తమరిపోట్లతో స్వదేశోద్యమముయొక్క అభివృద్ధి జ్యోతిషములను గుర్తించి చర్చించియున్నారు. నేటికినము మేము క్రకటింపుచుండు తి వ్రాతలలో నొక తంత్రీవార్త సంక్షేపముగా స్వామిగారి యభిప్రాయముల నిచ్చుచున్నది. ఆయభిప్రాయములను జదివిన నెవ్వరికి హర్షాశ్రువులు రాలవు? ఎవ్వకుస్వామిగారు ప్రభుత్వోపకారి యనుటను మరచిపోవు? హైందవభూమిప్రతినిధియూ యేమియనియినా పరయుండగలడు? ఎవ్వని హృదయమున స్వదేశోద్యమోత్సాహము మరల యంకురింపకుండును? ఎవ్వనిమనస్సు పువ్రనకెదుట హైందవ లక్ష్మీవిజయ యోతనతోడి రాష్ట్రముల యధిపాన దేవతలగు మత్తగజయానల కమలదళి పూజలందుచుండుట చిత్రితము కాకయుండును? హైందవ సోదరులు స్వామిగారి మాటలను జక్కగా చెవి చొరనిత్తురు గాక యని హెచ్చరించున్నాము. మన ప్రభుత్వము వారు ముఖ్యముగా ఇండియా కెక్రటకీగాను తలపోసి తలపోసి యారయుదురు గాక యని వేచుచున్నాము. మనదేశమున స్వదేశీ పరిశ్రమలు విజయమగు ననుటకు స్వామిగారు పేర్కొనిన వంగరాష్ట్రము నందలి రాసాయనిక కర్మాగారము పెన్నింటి పాత కర్మాగారములు, తుత్తునాగపు థాయి కర్మాగారము, మృద్భాష్టముల కర్మాగారము, తోల్లకర్మాగారము, అల్లిక పని కర్మాగారములు నిదర్శనములు. ఇట్టి నిదర్శనములు మన దేశములోని ఇతరభాగముల నుండియు నియ్యవచ్చును. స్వామిగారు చూపినలోపములను వారు కనుపరచిన ఆభివృద్ధి మార్గములను గమనింప దగియున్నది. ఈదేశమున పరిశ్రమ లభివృద్ధికాక పోవుటకు వారి ననుసరించి మొదటి యోజనము మూల ధనలోపము. ఈదేశమున ద్రవ్యము మార్వాడీలవద్దను, భూస్వాములవద్దను, వక్రీలువృత్తి మున్నగువృత్తులలో నుండు కొండలవద్దను నున్నది అంగ్లేసిమహావలె మధ్యతరగతి వారి చేతులలో ద్రవ్యములేదు. ఇచ్చట ద్రవ్యము గలవారు భూములు కొనుటయందో తనఖాలు పెట్టుకొని వక్రీవ్యాపారము జరుపుటయందో దానిని వినియోగించుచున్నారు. ఇట్టి వినియోగము నుండి త్వరతో ద్రవ్యము బయటపడు సూచనలు కావరావలెను. నిధులపద్ధతి యీ దేశమున లేనే లేదనవచ్చును అందుచేత పరిశ్రమకు కడంగువానికీ ద్రవ్యసహాయములేదు. వ్యయము వంకచూచి తిమా ఇతరదేశములందుకంటె హైందవ పరిశ్రామికునకుచిక్కి లెక్కున ఇతర దేశములలో యంత్రసామగ్రి నిచ్చువాడు అపకృష్టపుల నొక విచువాడు. అందుచు పరిశ్రామికునకు, నిధులు మధ్యవరులుగా నుపకరించుటచేత, వాయిదాల మీద తీరురీతిని నిచ్చుచుండురు. ఈ దేశముననో పరిశ్రామికుడు వీనికన్నిటికిని మూలధనము పెట్టి తీరవలసి యున్నాడు. ఇత విశదముగా నుపయోగకర్తనిని స్వామిగారి చిహ్నమునుబట్టి హైందవ భూమియంతటికృతజ్ఞులకును వారుపాత్రులు. ఇతయే బహుకాలముగా మననాయకులు ప్రభుత్వము వారు రాజధాని బ్యాంకులను హైందవ యావయోగమున కొదపురీతిని సంస్కరింపవలెనని పెట్టు

చుండు మొరకు మూలాధారము. ఇచ్చటికైనను ప్రభుత్వమువారు ఆలోచించి హైందవులకు మూల ధనమొకపు మార్గము లేర్పరచ వలసియున్నారు. మన నాచుకుల వ్యతిరేక విమర్శకు సాగియున్న ఇండియా కార్యనర్మిగారి 1911 వ సంవత్సరపు నుత్తరువు స్వామిగారి చేతునుగూడ వ్యతిరేకముగానే విమర్శింపబడినది. ప్రకటనాశతములకంటె ప్రదర్శన మొక్కండుమేలని వారిసిద్ధాంతము. ప్రభువులైతెకాలము ఈ పరిశ్రమ యిట్టిది ఆపరిశ్రమ యిట్టిదియని ప్రకటించుచున్నను లాభములేదు. ప్రభువులు పరిశ్రమలను మదరాసునందున మన ప్రమించి లాభము రాగలదని నిరూపించిననే తప్ప మూలధనాధికారి బయటికిరావట. అంతేకాక స్వదేశీవస్తువులను ప్రభుత్వమువారు హెచ్చుగా కొనియుకూడ ప్రోత్సాహపరచ వలసియున్నారట. ఈవిషయములను తప్పక మన ప్రభుత్వములవారు గమనించి స్వామిగారి సలహాలను కార్యక్రమమునకు దెత్తురని నమ్ముచున్నాము. ప్రజానాయకులు ప్రత్యేకముగా గమనింప వలసిన విషయములు, స్వామిగారి రిపోర్టులోనున్నవి. పరిశ్రామికముగా మంచిశిక్షనందన యావనులు మనవారనేకులున్నారటగాని పరికితగిర కార్యసాధన శిక్షణ లేదట. ఈ శిక్షణను కలుకజేయుట ఎవ్వరి పూచి యో మననాయకు లాలోచింప వలసియున్నారు. వంగరాష్ట్రమున మూలధనము లేకపోవుట చేతనే ఒక అగ్గిపుల్లల కర్మాగారము నిలచిపోయినదనియు మరియొకటి నిలచిపోవ నున్నదనియు స్వామిగారు సందర్భవశమున వ్రాయుచున్నారు. ఇది యెంత శోచనీయము! ప్రభువులుగాని ప్రజానాయకులు గాని దీనికి ప్రతికారము చేయజాలరా?

మొన్న సాయంత్రము గొప్ప దంపతులకు మద్రాసు నగరమిచ్చిన స్వాగతము అద్వితీయము. వృద్ధులు, యౌవనులు ధనవంతులు ధనహీనులు, విద్యావంతులు విద్యావిహీనులు నందఱును రైల్వే స్టేషనుభారము మీద వేలకొలది ఇసుక కార్పులకు వీలులేనిపగిది గురుగూడుటను నీనగరము ఇదివరకు చూచి యుండలేదనిన నతీతయోక్తిగాదు. ఈనగరము ప్రభువులకు స్వాగతమిచ్చినది రాజులకు స్వాగతమిచ్చినది, మతగురువులకు స్వాగతమిచ్చినది భీమబలులకు స్వాగతమిచ్చినది. రాజనీతి పారీణులకు స్వాగతమిచ్చినది. కాని ఎవ్వరికిని ఎప్పుడు నింతయుత్సాహ పూర్వక గౌరవము జరుగలేదని అనుభవజ్ఞులాడి కొందరి. ఇందులకు కారణమేమి. గాంధీదంపతులు ప్రభువులుగారు. రాజులు గారు, మతపితముల నెలకొల్పిన యాచార్యులు గారు, విగ్రహములను జూచితీమా బలమొకటి విరియందు కలదాయను నట్లుండురు. పొడవైనవారు గారు. దళిమైన వారునుగారు. చూచుటకు మిక్కిలి తేలికమనుష్యులు. రాజనీతిజ్ఞులందరూ వీరినిమించిన వారినిందరినో మనమాతగనినది. ఇట్లు డియు నింతజనము నాన్వేషించిన శక్తియెద్ది? ఇన్ని దక్షాలవో నతులందిన యాస్థ్యమెద్ది? త్రొక్కుడు వడచున్నను చెమటలూరు చున్నను ప్రక్కవారు వెనుకవారు ముందువారు బ్రిటిష్ మొరచ్చి ఊపిరాడకుండ జేయుచున్నారను భయము కలుగుచుండినను, ఆ గాంధీదంపతు ముఖ బింబములను జూచినచాలునని హైందవ సోదరుల నా సముద్రమున నిడిచిన మహామాత్రము వైన స్వరూపముగు ప్రేమా సూత్రమేకాదా. ఆప్రేమా సూత్ర బలమున నిదంపతులు స్వార్థత్యాగము నొనర్చి సంవత్సరముల కొలదిని విసువక వేగింపక మాతృదేశ గౌరవమునకై కుడిచిన యిజామల విజ్ఞానము వలనగలిగిన సంవేదనము గదా మొన్నటి సనూవేశ రూపమున ప్రతిఫలించినది. ఇట్టిసంవేదనయేగదా దేశోద్ధారకము.

బరోపా మహాసంగ్రామము.

ఇంగ్లండు

యుద్ధము—ఇండియా

జేమ్సు గారి యాత్రాచయము.

లండన్ ఏప్రిల్ 16:—సర్ ప్రాక్ జేమ్సు గారిండియా

నుండి మరలివచ్చిరి. వీరిని లైటరు ప్రతినిధి-సందర్శించి పుట్టుక చెప్పిరి. ఇండియా యంతటియంతయు కాంతియు నిలిచియున్నది. ఆకాండకడ మాత్రము బంధిపోయి జరుగుచున్నది. ఇంతకుదగ్గర ఇండియా నాకు మిక్కిలి కాంతియుగనున్నది. జర్మనీవారి ప్రేరణలన్నియు నిష్ఫలములై వి.

దక్షిణాఫ్రికానుగూర్చి యిట్లు చెప్పిరి. బోతా గారును స్పట్జు గారును తిరుగుబాటున భాగపాలిరి. ఇదియంతయు మనోగతమేనని. దక్షిణాఫ్రికా యందు సందర్శితము గడచినది. ఫలితమునుగురించి సంశయములేదు. బోతా గారును స్పట్జు గారును నవలంబించిన తీవ్రపక్షులకును వారు తమ మాటవై నిలిచినందులకును వందలములు చేయవలసియున్నది.

బ్రిటీషువారి గురి.

జర్మనీవారి కష్టము.

లండన్ ఏప్రిల్ 16:—బ్రిటీషు హెడ్ క్వార్టర్స్ లోనున్న ప్రేక్షకుడిట్లు వ్రాయుచున్నాడు. మాయా లుగ ఫిరంగియుద్ధము జరిగెను. ముఖ్యములగు పోరాటములేవియు జరుగలేదు. బ్రిటీషు వారు గురియందు దీక్షింప ప్రసిద్ధిపడెను. రిపోజులలో 18గురు జేటాండను జరిపిరి. ఈ నెల 9 తేదీన బ్రిటన్ కెట్టెవద్ద మనముక నెలగడిచి ప్రేక్షితిమి. ఇదియొక గోడ కిందనుండెను. ఈ గోడ కనుకందకముతో జేయబడినది. ఆ ప్రదేశము జల మయ మగుటచే త్రవ్వట కష్టపాత్యమైయు జయప్రదముగ నిగ్గహింపగలిగిరి. గదిని ప్రేక్షింతువారే పూర్వము గోడ మున్నగుటమున కష్టము భూమిపైని కెట్టె సారంగముగా నియున్నది. ఈ గోడ కుకను సమీపమునకున్న కందకములందును జర్మనీవారిని త్రవ్వకముచేరి యుండినట్లునకు వారి కెక్కువ కష్టము కలిగియుండును. మరునాడు మన కందకములకింద తిరుగుబాటు గదిని కెట్టి ప్రేక్షింకాని మనకు కష్టమేమియు కలుగలేదు.

గ్లాస్టన్ గారు మాతృభుగట.

పార్లమెంటు సభియులగు గ్లాస్టన్ గారు యుద్ధము నందు మాకులైరి (వీరు పూర్వమింగ్లాండు ముఖ్యమంత్రిగా నున్న గ్లాస్టన్ గారికి మరుమూడు డిల్యూ. డాన్. గ్లాస్టన్ గారి పుత్రులును. 1885 జూలై 14 తేదీన జన్మించిరి. వీరిని లిబరల్ కక్షవై పున 1914 సం॥ నందు నిల్వరావలెకొని డిగ్ వా రెన్నుకొనిరి.)

బర్మింగ్ హాములో సభ.

లండన్ ఏప్రిల్ 16:—యునైటెడ్ క్విట్ వారలు బర్మింగ్ హాములందు సభగానించి, ఆస్టిక్ చాంబర్లకుగా రుప వాదింపగ బాతీయో ప్రవక్తనగు నిసందిగ్తతరణమున యూనియన్లుల దొరతనమువారికి సాయమునట్లు పుంచిడయు, ఎంతటిభయకైనను సహించి బ్రిటీషువారును స్నేహితులను నయునునొంది నిరోధాయందు కాంతినిలుపుటకు ఫిరమగు కేర్నాలుల లెన్చించుటకు విడవకుండు యుద్ధమును సాగించ వలసివడయు తీర్మానించెరి. ఈ యుద్ధమునందు బ్రిటీషు వారికి జయము కలుగకపోయినచో వారికై గొప్పబాతీయమువారుగ నింపబడెను.

ఇంగ్లండు లేనుగారి ప్రసంగము.

లండన్ ఏప్రిల్ 17:—ఆస్టిన్ ఛాంబర్ల లేనుగారు బర్మింగ్ హాముల ఇట్లు చెప్పిరి.—తెలియును స్వాతంత్ర్యమును సంపాదించి, నష్టమును ప్రతిఫలము పొందునకు, ప్రాప్త నిగ్గయముగా, ఆలోచించుకొని మాట్లాడజాలు వుట, సర్వయూ నూజిన పరాక్రమమునకు తగిన బహుమానమును సంపాదించు నకుట—నాజము చేయబడిన భూమిని. గౌరవమును రక్షియూ వాండు వుట, ఇంతేవారు, ఆఫ్రికాలోను, పసిఫిక్ తీరమునను ఉన్న మన కేయల కోరికలను తీర్చునకు, సంకీర్ణింపటకు నీలులేదు.

రాత్రి మైక్రో ఫోన్ ఏర్పాటు

లండన్ ఏప్రిల్ 17:—రాత్రి మైక్రో ఫోన్ గారి ఏప్రిల్ 17, 20 లక్షలపాముల ఖరీదుచేయబడి.

జర్మను విమానములు.

పత్రికల అభిప్రాయములు

లాహోరు ఏప్రిల్ 17:—సి. ఎస్. నెట్టెపత్రిక

లండనువే ఖుడిట్లు తెలియుజేయుచున్నాడు:—జర్మను విమానములు బాంబులువేయుటకులక జర్మనీవారికి యుద్ధసంబంధమును ప్రయోజనమేమియు కలుగలేదు. ప్రజలలో అపరాధ కలిగించవలసి జర్మనీవారి యుద్ధకౌశల్యమునందనున్నది. ఈ యుద్ధకౌశల్యము పూర్తిగ నెరవేరలేదు. జర్మనుల అసమర్థతను పత్రికలు ఎకతాళి చేయుచున్నవి. జర్మనులు పార్సీలను పట్టణముమీదకు వచ్చి బాంబులువేసివచ్చుట, విమానములు సరిగ కెట్టి ఎదిరించలేదనియు, రక్షణయేర్పాటులను సంస్కరించినదియు ప్రజలు గోలవెట్టిరి. ఇంగ్లండులో నిట్టిచేయులేదు. జర్మనులనుగురించి ఇక్కడ ప్రజల తేమయుతల కెట్టిక నిర్లక్ష్యమును చేయుచున్నారు.

ప్రస్తుతపు స్థితిగతులు.

సర్ ఎడ్వర్డు గారు తెలుపునకులు.

లాహోరు ఏప్రిల్ 17:—గిల్డర్ తండు మిలిటరీ నెట్టె

పత్రిక లండను విలేఖరు డిట్లు తెలియుజేయు చున్నాడు:—మాకోచెగురు వర్తకసంఘమువాకికి వ్రాయుచు సర్ ఎడ్వర్డు గ్రే గారిట్లు తెలియజేసిరి:—చీనాదేశము విషయమై జపాను వారికి తదితర దేశములవారికి కొన్ని సంధిపరతు లున్నవి. ఈవరకు లెక్కదు పాలింపబడె ననుటకు కారణమేమియు లేదు. ప్రస్తుతపు స్థితిగతులను చూచికొనిన తేనిపోని భయమేమియు లేదు.

జర్మను విమానములు.

ఇంగ్లండు తూర్పుతీరమున బాంబులువేయుట.

సియా ఏప్రిల్ 17:—హిందూదేశపుముంత్రిగా రిక్రింది సమాచారమును జంపిరి:—ఇంగ్లండు తూర్పుతీరమునకు కొన్ని జర్మనులువచ్చి లోకములలో మౌలన అనే పట్టణములమీద, బాంబులువేసెను. ఒకజర్మను, రెండువిమానములును ఈయరా గతములను జేసియుండునట బాంబులువేడి కలగనిదొంగికి నిప్పు ముట్టుకొనినది. కొన్ని యిండు ధర్మంపైవెను. కాని ననవచ్చుము కలిగినట్లులేదు. ఇంతకు యందురాత్రి బాంబులువేసిన జర్మను సురక్షితముగ జర్మనీకి తిరిగి వెల్లిపోయినది.

సర్ జాన్ ఫ్రెంచిగారి జాబు

ఆలహాబాద్ ఏప్రిల్ 18:—మునిన పత్రికకు లం

డన్ విలేఖరి పంపినవార్త:—మ్యా సావెల్ యుద్ధమునందు మనసే చాలనష్టమెనునన సర్ జాన్ ఫ్రెంచిగారు సేవలను సరిగా నడపలేదని ఇంగ్లండుపత్రికలు అనుకొనిరి. కాని వారు మొన్న పత్రికటింపినజాబులన ఈ నిరభిప్రాయము పోయినది. అధిక నష్టము కలిగినను, విజయము కలుగుట వలనను, తక్కువేనల ధైర్యము సన్నగిల్లుట వలనను, నష్టమునకు తగిన ప్రతిఫలము కలిగిన దని జుజు ఇప్పుడు తలచుచున్నారు. హిందూదేశపు సేన చక్కగా పోరినది. రెండవ రాయల్ బరిష్ ఫులియన్స్ సేన లెక్కన సేన హిందూదేశము నుండి వచ్చిన 4 వ రైఫిల్ బ్రిగేడు ఆ తి ధైర్యముగ పోరాడినది. 14 వ కింగ్స్ రైఫిల్ సేనగూడ పోగడ్డకునాంచిరి. కొట్టెట్టుగాగ్గన సేన కేడియనుసేన 15 వ లాన్సెర్స్ పటాలము మీడిల్ నెక్సు కమెండోనుచా విజృంభెరు వార్ నెక్సర్ మీన ఈపటాలములు తక్కువేనలో నష్టముకలిగించుటకును మోకందకములు లాగికోనుటకును చాల చక్కగాపోరినది. ఓమరులోని ఆనుపత్రిని సర్ జాన్ ఫ్రెంచిగారు చాల పోగడ్డకు నష్టం జెనరల్ ఓ. డోనెల్ గారి నాయకత్వము క్రింద పంపేసిన వైద్యుల పటాలములూడ ఫ్రెంచిగారు మెచ్చుకొనిరి. ఆగస్టు 28 వ తారీఖున సర్ హోరాసుస్మిత్ డోనెల్ గారు ఎడమ వైపునను బ్రిటీషుసేనను రక్షించినట్లే, మ్యాసావెల్ యుద్ధములో సర్ డగ్లస్ హేగుగారుకూడ సేనలను సమర్థతతో నడిపినందుకు, జెనరల్ ఫ్రెంచిగారు వీరిని మెచ్చుకొనిరి. మొదటి, రెండుసేనలను నడుపుచున్న డగ్లసు హేగుగారును, డోనెల్ గారును, గొప్పసాహసధైర్యము చూపుచున్నాడు. వైల్డన్ రైఫిల్ పటాలము ఇటీవల జరిగిన యుద్ధములో ప్రశంసనీయుముగ పోరాడినది. ఈపటాలములోని 8 మందికి, చక్కగా పోరాడినందుకు పతకములవచ్చినవి.

గ్లాస్టన్ గారి మరణము.

బర్మింగ్ హాము మొక్క సానుభూతి.

లండన్ ఏప్రిల్ 17:—స్వాతంత్ర్యమును నిలుపుటకు వంశపరంపరగా చేయుచున్న పోరాటమును సాగించిన గ్లాస్టన్ గారు యుద్ధములో చనిపోయినందుకు బర్మింగ్ హాములో యలందరు దుఃఖించుచున్నాడు. అని రెడ్డింగ్ గారు గ్లాస్టన్ ప్రభువును సానుభూతి తెలుపుచు టిల్లి గ్రామునుపంపిరి

ఇంగ్లీషుస్కూలు మేస్తరు.

వీరిని జర్మనుసోల్దరు తుపాకితో కాల్చిచంపుట.

లండన్ ఏప్రిల్ 17:—ఆగస్టు 8 వ తారీఖున హాడ్డి

అను ఇంగ్లండుదేశమును బర్మనునగరమునందే పోల్సాద్రయాణము చేయుచుండెను. బర్మను, కొలొన్ నేషనల్ మున్సిపల్ నితనిని ఒకజర్మను నైనికుడు తుపాకితో కాల్చిచంపెను. జర్మను నైనికుని మిలిటరీ కోర్టుచూచిచూచి విడుదలచేసి. హాడ్డి జర్మను నైనికుని ఏవిధముగా కొనుగొన్నదనినను హాడ్డి తుపాకితో కాల్చిచంపుట ఖామీ నేరముక్రిందికి వచ్చును. ఇట్టిపనులు తగవు అని ఇంగ్లీషువారతనమువారు బర్మను నగరములోని ఆమెకను రాయబారివ్వారా జర్మనుదొరతన మునకు తెలిపిరి.

బ్రిటీషువిమానము.

జర్మనువిమానమును పడగొట్టుట.

లండన్ ఏప్రిల్ 17:—హోక్ సింహద్ద ఒకబ్రిటీషు విమానము జర్మనువిమానమును పడగొట్టినది. జర్మనువిమానములోని ఒకడుచనిపోయెను. రెండవదానిని బ్రిటీషువారు పట్టుకొని.

ప్రార్థన

హెట్టుమీద బాంబుల వేయుట.

లండన్ ఏప్రిల్ 17:—హోకు. మన ప్రేమానుభలు మిగుల చురుకుగ పనిచేసిరి. హెట్టునగరమునకు విద్యుచ్ఛక్తి బంపువైపునమీద 40 బాంబులను వేసిరి. ఈ సేవనులో మధ్యనన్న గృహమునందెట్టుముగ పోగవచ్చెను. హెట్టు కొలలోని ఫిరంగులను వీరివై తీవ్రముగ ప్రయోగింపబడినను వైమానికులు సురక్షితముగమరలి వచ్చిరి.

వీరు తిరిగి వచ్చుచుండగా తీవ్రపులయొక్క విమానములు మూడు గనబడినవి. వానివైబడి కిందకు దిగువట్లు చేసిరి.

రాత్నెల్ కద్దము. మరొక కొట్టుమై 10 బాంబుల వేసిరి. ఆప్పుడు పోగయు మంటయు బయలు చేరెను.

బేడెనులోని లెనాపాట్టుపోలోని రైలు కర్మాగారములపై 10 బాంబుల వేసిరి. ఈ కర్మాగారములందు బాంబుల తయారుచేయుచున్నారు.

జర్మనీవారు వెనుకకు గొట్టబడుట.

నాటరుడేం డిలాజిటీ కద్ద మూడుసార్లును లీన్ ఎఫ రైన్ కద్ద నొకసారియు జర్మనీ వారు ప్రతికోరముల సన్ని, కాని వెనుకకు గొట్టితిమి. మాంటుమేర్ బోమునందు ఫిరంగి యుద్ధములు జరుగుచున్నవి తీవ్రపుల ఫిరంగి దళములను మూడిని అణచితిమి. ఒక మందుకొట్టుమును గూల్చితిమి.

పరాసువారికి విజయముకలుగుట.

సియా ఏప్రిల్ 17:—పరాసుఅధికార్యుల్లిట్లు తెలియుజేయుచున్నాడు:—నాటరు డేము డిలాజిటీకు ఈభాగ్యభాగముననున్న ఒక డిల్లీ త్రవ్వదేశమును మేము జర్మనులను సన్నీలతోపొడిచి పట్టుకొంటిమి. ఈ యుద్ధ త్రవ్వదేశము, ఆగ్రాను, లాబన్సీలకు మధ్యనున్నది. దీనిని పట్టుకొనుటకై మిత్రమండలివారు ఆటుమానులనుండి, పోరాడుచున్నారు. జర్మనీ వారు తిరిగి యెదిరించినప్పుడు వెనుకకు నెట్టివేసి పరాసువారు సెరవడిరి.

పరాసువారి విమానములు 15 దినములలో ఆరైండు పట్టణమునందు జర్మనీవారి వైనికాధికారులను భవములమీద జయప్రదముగ బాంబులను వేసినవి.

వైమానికుల విచిత్రములు

లండన్ ఏప్రిల్ 17:—కనులార జూలై 17 వ తారీఖున ఇట్లు వాయువుచున్నాడు:—ఏప్రిల్ 17 వ తారీఖున కలిగిడ్డ ఇంగ్లీషు వైమానికులకు ఈతమునుండి జర్మనీసేనల కెట్లు ఆడుకొను కెడ్డకాల్చిబుట్టిని చేసెను. అధిక కిందకునుండగా చూచి జర్మనువైనికులు ఏతోవెడ్డబాంబులయ్యుచున్నదని భయపడి వాగుకొనిరి. నేపథ్యదినతరువాత దగ్గరకువచ్చి చూచిరి. దానిపై “ఏవెల్ ఫోల్” అని వ్రాసియుండెను.

ఆమెనర్ హామ్ ఏప్రిల్ 17:— మొట్టొక స్త్రీయై
నూర్తర అను బ్రతిమయ్యుండనాకల ఏప్రిల్ 15 క తాత్ఖిస
టక్కి-దేశమునందలి గజాట్సు-నట్ మాద ఫిరంగులు కాల్చిన
వని కాన్ స్టాంటినుపోలునండి తెల్పి గాముకన్యక. 2.

புத்தகம் எண் 177 - கவிதை சுவை நான்காம்
முதலாம் பதிப்பாகியது உயிர்த்தொழில் நெருங்கியதாகும்.

కలకత్తా ఏప్రిల్ 17. - పర్యవేక్షణ వారు కేలీవ
సంబంధమున పంపించు నివాసము పేజీ 1. ఆడియన్సులో నీ
సంబంధము తెలియబడినట్లు. లోహపు కర్రలను పనిముట్లను
పంపించు బిల్లులో నొక గ్రామము. గ్రామముల ఆజ్ఞాముఖులన

నేషియల్ పార్కు) డి. కన్స్టేబులు. మొదలై
మదరాసు 14-4-1955 (సె. ము. ఇంజనీయరు

సీమా.

సప్తమైన ఆంధ్రీయ స్త్రీమరులు

కా.రా.భ.స. వార్త ప్రకటన.

సీమా ఏప్రిల్ 17:—ఆంధ్రీయ స్త్రీమరులు గురించి, కా.రా.భ.స. వార్త ప్రకటన:—ఆంధ్రీయ స్త్రీమరులు మూడు జాతులలో ఉన్నారు. ఇందులో ఒకటి తెలిజయము లోని నివాసములకు ప్రజలు వచ్చి తీసికొనిపోవుచుండెను. ఈ స్త్రీమరుల ప్రమాదములు కలిగించుచు జర్మనీవారు అధ్యయనము 1932 స్త్రీమరులు ఆంగ్లేయరేవులకు వచ్చి ప్రయాణముచేసిరి. జర్మనీవారు సముద్రమునకు వచ్చి వలస నుంచుటకు ప్రారంభించిన పూర్వముననే ఇప్పుడు పరిచారమును అన్ని స్త్రీమరులు వచ్చిపోవుచున్నది.

సంధ్య ప్రకటనలు.

హంగరీ ప్రజలభావములు.

సీమా ఏప్రిల్ 17:—హంగరీ గ్రామము బుడగెట్టు విలేజునుండి తెలియజేయుచున్నది:—హంగరీ ప్రజలలో నొకటి ఇట్లునుచున్నది:—సంధ్యము మెయోచించువలసిన భయము వచ్చింది. ప్రజలు సంధ్యచేసికొనుటకు కొరచున్నారగాన, ప్రభుత్వవిధానము ప్రజలభావములను వెంటనేగ్రహించి పడునలసియున్నది.

మరియుక ప్రజల ఇట్లు వాకొనుచున్నది:—యుద్ధ భూమిలో నేదో జరిగింపు వలన సంధ్యచేసికొనుటలేదు. ప్రజలకు సంధ్యచేసికొనవలయునయ్యెను. సంధ్య త్వరలో జరుగవలెను. మొట్టమొదట కండ్లు మూసికొని ప్రజలు యుద్ధము నకు దిగివెళ్లగానే, సంధ్యచేసికొనవలయునను తీరింపు ప్రజలకు ఆకస్మికముగ నుదయించినది. అందరకు దురదృష్టమున్నది. యుద్ధమువలన ప్రతివారు డబ్బిపోవుచున్నారు.

జర్మనీవారిధోరణి వేరుగ నున్నది. ఈ సందర్భమున కొలూరు నెట్టు అను జర్మను ప్రజల ఇట్లు వ్రాయుచున్నది:—1914 వ సంవత్సరములో శత్రువులు మనమీదకు యుద్ధమునకు వచ్చి కాంతికి భంగముకలుగ జేసిరి. ఇట్టిది ఎన్నడు జరుగక ఎల్లప్పుడు దేశము కాంతి నుండుటకు సంధ్యచేయవలయునని కైజరుగారి తలంపు. అట్టి సంధ్యనే ప్రజలు ప్రతివారును కొరచున్నారు.

స్వదేశి సంస్కారాధికారుల రాజభక్తి.

దొరతనము వారి ప్రకటన.

సీమా ఏప్రిల్ 17:—దొరతనము వారిట్లు ప్రకటించుచున్నారు:—మోటారు, ఆంబులెన్సు బండ్లను, తగిన యేర్పాటులతో కొనుట కధియవారులోని మొదటివర్గము సంస్కారాధికారులు, అట్టి యేర్పాట్ల వేల రూపాయలను ఇచ్చిరి. ఈ మోటారు బండ్లను యుద్ధ కార్యాలయము వారికి వోచివెట్టు పనిచేయించుకొన వచ్చును. ఈ సామగ్రి అంగీకరింప బడినది.

రణరంగమున ఉపయోగించు కొనుటకై వాటియొక మహారాజుగారు సాయధముగ మోటారు బండిని, కొన్ని మర ఫిరంగులను ఇచ్చిరి. దీనిని రాజప్రతినిధిగారి రంగీకరించిరి.

నీలిమంచుకు సంబంధించిన సంగతులు

సభచేసి చర్చించుట

సీమా ఏప్రిల్ 17:—దొరతనము వారిట్లు ప్రకటించిరి:—నీలిమంచుకు సంబంధించిన సంగతులను విచారించుటకు, దీనిలో కడవిన ఫిరంగులలో సభజరిగింది. నీలిమంచు పరిశ్రమకు ఎట్లు సహాయముకలెనో ఆవిషయమింకా సభలో చర్చించబడినది. ముందీ పరిశ్రమ చాలవృద్ధి లోనికి వచ్చును. పరిశ్రమగారు హోదార్డు దొరసానిగారు చాలమన్నియగును. సంగతులు కలిపెట్టిరి. నీరుచేసిన నీటిపారుదలకాదు, అందరించినయెడల, మంచి విత్తము దొరకును. పంటవృద్ధియగును, నీలిచెట్లు తెగులు రానేరదు. ఈ నీటిపారుదలకు హిందూదేశ దొరతనము వారు మోచించు చున్నాడు.

ఈ సందర్భమున నలుగురకు తెలియజేయు ఇట్లు ప్రకటించబడినది:—నీలిమంచు తక్కువగా నున్నది. ఎవరివద్దగల నీలిమంచు ఉన్నచో ముందేవో భగవద్దానియూ, దేవుడేసి కొనవచ్చుననినది, వారు నీలి మంచును విక్రయించకపోవచ్చును. ఇట్టిది జరుగకుండ నిజమగుటకు బహుళముగా చర్యలవద్ద నుండి, దొరతనము వారు కొనరి.

హిందూదేశములోని తెలిజాతియును సేయు.

హిందూదేశమునకు మెయోచించు సేవలవచ్చినవిగా.

నీరికి జేతములెగిరివెళ్లరు, మున్నగునవస్త్రములు బహుళదేశియవి. దీనివిషయమై హిందూదేశ ప్రభుత్వమువారు శ్రద్ధతోయోచించుచున్నారు.

లాహోరు

లేనిపోని సంగతులు

సీమా ఏప్రిల్ 17:—కె.కె.సి. హిందూసభాసభాలో లేనిపోని సంగతులన్నియు బయట చేయబడినవి. వీరిలోక లేనిపోని భయము కలుగకుండచేయుటకై, నీక్రిందిసంగతులు తెలియజేయబడుచున్నవి:—ముందేవెట్టు, నీల జరుగకుండ చేయుటకై జరలు భయము కలుగక పూర్వకర్యము క్రింద వివరమునకు వెళ్లెనది. అంతకుండు ముందులేదు. సర్ జార్జి యాసు కెట్టెలుగాను, మేజరుజనరలు యంగుగాను, ఈ సేనతోనున్నాడు. సోదరులు జరిగినమాట వాస్తవముకాదు. కోటలలోని మైదనులు వృద్ధిచేయవలెనని, మహమ్మదులు తిండి లేక లూటీచేయుటకు ప్రారంభించుచున్నారు. మరొకసంబంధ మేమియులేదు. వీరుదొంగలొంటు బయట చేరిరి.

పంజాబు లెఫ్టినెంట్లు గవర్నరు

లాహోరుకు వచ్చుట.

లాహోరు ఏప్రిల్ 17:—నెటికడయము 17 గంటలకు లెఫ్టినెంట్లు గవర్నరుగారు, వారిభార్య ఒక్కయ్యు దొరసానిగారును, రావులమీదనుండి, లాహోరుకువచ్చిరి. ఉన్నతశాసన సభ.

స్వరాష్ట్ర ద్వైతముగారి సామ్యము సార్వభౌమిక శాసన సభాసభ్యులగు గుంటూరు శాసనసభ్యులకి అధికార సభ్యులు తమవత్తుమున, ఒకరు ఎన్నికొనబడవలసియున్నారు. ఈ ఎన్నిక ఏప్రిల్ 22-వ తేదీన జరుగును. 22-వ తేదీ పంజాబు శాసనసభ సమావేశమగును. దీనికొరకు ముగ్గురు ప్రయత్నించుచున్నారు. సర్ ప్రభుల చంద్రిభట్టర్ జీ ఆన రణిలు మహమ్మదుహాఫ్, దివాన, దయాలు కృష్ణకాలుగా ర్శీలదశికి ప్రయత్నముచేయుచున్నారు.

రక్షణశాసనముక్రింద విచారణ

లాహోరు ఏప్రిల్ 17:—టిబెట్ ప్రజల ఇట్లు తెలియజేయుచున్నది:—హిందూదేశ రక్షణశాసనముక్రింద ముల్తానలో ఏర్పాటుచేయబడినకమ్యూనల్ ముల్తాన కమిషను కోర్టులో 19 వ తేదీన సమావేశమై కేసువిచారణ ప్రారంభించుదురు.

150 మంది ముద్దాయిలు.

లాహోరు ఏప్రిల్ 17:—హిందూదేశ రక్షణశాసనముక్రింద విచారించబడుచున్న కేసులో 150 మంది ముద్దాయిలున్నారు. వీరివిచారణ సామవారము ప్రారంభమగును.

అలహాబాదు

గోధుమల వర్తకము.

అలహాబాదు ఏప్రిల్ 18:—పయిసీరుప్రతికట లండన్ విలేజురి పంపినది:—గవర్నరు మెంటువారి కొండు గోధుమలను కొనవలెట్లు, వెట్టుబడికి తామెట్టుకొనవచ్చునని ఇండియా దొరతనమువారు, ఇంగ్లాండుదొరతనమువారు శత్రువులవచ్చి నట్లు వదలిగా ఉన్నదని రైట్ల కుతనీవాడు తెల్లగ్రామము పంపిరి. కాని ఏదెట్లు తమతమ స్వంతదేవులతో గోధుమలు కొనవచ్చునని గవర్నరు మెంటువారు యింకను సుత్తవు యియ్య లేదనియు, ఈవిషయమై యింకను ఆలోచించుచున్నారనియు ఇంక నేమీ పరిష్కారము కాలేదనియు తెలియుచున్నది.

మదరాసు కార్పొరేషన్.

నోటీసు.

జనరలు డి.పార్టుమెంటు.

1915 సంవత్సరం ఏప్రిల్ 20 తేదీన జరుగగల కార్పొరేషన్ జనరలు డి.పార్టుమెంటు నందు ఇదినరకు ప్రచురపరచి యుక్తువానికి బహులుగా ఈ క్రింది తీరుగవారును ఉపపాదించెదమని, మ.రా.గా.ప్ర. కె. సి. డి.కా.వా.యోరు వారు తెలియపరచి యున్నారు.

“మెల్లు డి.పార్టుమెంటుగారి కుమారుల అనున మొత్తములను తెలియజేయునది చిరుకు, ఆనామ్మయి యుచ్చుటకు సంబంధించిన ఉక్తివోర్షికి, పర్వతంప నమూనాపరచునట్లు ప్రెసిడెంటుగారిని కోరడముయినది.”

కార్పొరేషన్ ఆఫ్ మదరాసు, జె. సి. మెయోని 17-ఏప్రిల్-1915 ప్రెసిడెంటు.

వలికెలు కరకాయలు బహిరంగముగా

వేలము వేయుటనుగాను

నోటీసు.

మదరాసు కార్పొరేషన్ బలభద్రము కార్పొరేషన్ గారి ఆనుమోదన రాజావు మేరకు 1915 సంవత్సరం ప్రభుత్వం 6902 బస్తాలు వలికెలు, 128 బస్తాలు కరకాయలును, బహిరంగమున వేలము మూలముగా విక్రయించ బడును.

వేలములో బాంకుకడ్డ ఆసామియ నూటికి రూ 20-వో. వెంటనే ధరావత్తుచే యేనది యుండును. లెక్కినసామ్మ, వారం కోటలలో చెల్లింప సరికు న్వాగ్ధినవరకు కొనవలసి యుండును.

రిస్టయి అందుకో

భీమునికట్టుం,

విశాఖపట్నం జిల్లా.

మదరాసు కార్పొరేషన్.

నోటీసు.

1904-వ సంవత్సరము మదరాసు మ్యునిసిపాలిటీ 3-వ ఆక్టు 24) సెక్షన్ 2 ప్రకారము నీటిపారుదలను చక్కపరచుటకు గాను బాద్మిలపు నలో గోవిందప్పనాయక వీధిని కలియచోట, తాతా ముత్తియప్పక వీధి, యీ నెల 18 తారీఖు ఆదివారము లగాయతు దిగరు ఉత్తరువుల సరకు బండ్ల రాకపోకలకు వీలు లేకుండ మూయబడును.

మ్యునిసిపల్ ఆఫీసు

స్టేషనువర్కు డి.పార్టుమెంటు

జె. సి. మెయోని

మదరాసు

ప్రెసిడెంటు

16-ఏప్రిల్ 1915.

వరుడుకావలెను.

కన్యకు వయసు 15 సంవత్సరములు. కులము నాయుట్ల ప్రైమరీ పరీక్షనిచ్చియున్నది. సౌందర్యవతి. వరుడు సజాతీయునును, నీతిమంతుడును, సహనమును, విద్యాధికుడును, వసతి కలవాడును కావలయును. వివరములు కొరవడ లేకను విలాసమునకు వ్రాయువలెను.

వివాహము. C/o ఆంధ్రీయ

పరాసుఅధికారుల ప్రకటనము

లండన్ ఏప్రిల్ 19:—పార్లమెంటు సాయుకాలములు ప్రకటించబడినది:—నేటిదినమున శాంతియుగమునది. ముట్టము కిరంగులయధుని జరిగినది. ఎయ్యియోవయందలి కెయింటుమాగు అదవిమిదపడుచున్న జర్మనులను మరణింపగలుగుననినది. మేము సన్నీలతో శత్రువులనుపోడిచి చాలామలు కలిగించితిమి. లోరై నునందలి ఫ్రోఅదవిలో జర్మనులు అశక్త సాయు బలహీనముగ, నెదిరించిరి. అప్పుడు వారిని కులభముగ వెనుకకు గట్టివేసితిమి. ఆత్మనులొని ఎన్నుకైనివలయు మూడుసారులు రీమెకెకాఫ్ వద్దనున్న కండకములమీదనుండి, కాని జయప్రదముకాలేదు.

టర్కీ-యుద్ధసానలు

మిత్రమండలి యుద్ధసానలు తిరుముట

లండన్ ఏప్రిల్ 17:—సమాధ్రము ఆల్లక-గోమొగ నుండెను. మిత్రమండలి యుద్ధసానలు ఒక టర్కీ-యుద్ధసానల తిరుముచుండెను. ప్రముఖమైనది ఏమనగా టర్కీ-యుద్ధసానలు చాలాధియము కలిగినది. టర్కీ-వాడు స్వచ్ఛమైనదిగానుండి బయటికివచ్చిమిత్రమండలి వాడలకు ఆదేవదేనగాను వులకద్దకువచ్చెను. ఇంకొక మిత్రమండలియొకవాడు నూచితిమి. ఏయోచివలదెట్లు ఏయోచివలదెట్లు ఆమె వాడనిదలచి స్వచ్ఛమైనదిగానుండి బయటికివచ్చెను. అది మానిటకు తిరులెదె. టర్కీ-వాడు స్వచ్ఛమైనదిగానుండి బయటికివచ్చెను. చాలాచాలా లాభము లొకాయెను. ఈనాకలొకప్పు 25 మంది టర్కీ-వాడు, టర్కీ-వాడు సరకులను, ప్రముఖకాయలు పట్టుకొనిరి. దీనిని యుద్ధము అగినోవువరకు ప్రముఖ బంధించును.

FOREIGN TELEGRAMS.

(REUTERS' AGENCY).

THE GREAT EUROPEAN WAR.

GREAT BRITAIN.

Murdering a British School Master.**A Strong British Protest.**

LONDON, April 18.

Great Britain, through the American Ambassador in Berlin, has protested in the strongest terms against the shooting of a British schoolmaster named Mr. Hadley in a train between Berlin and Cologne on August 8th by a German officer, who was afterwards court-martialled and acquitted. The protest says that, whatever provocation the officer had received, the shooting can only be described as murder.

Unionists and the Government.**Resolution of Support**

LONDON, April 16.

The Unionist Meeting in Birmingham on the proposal of Mr. Austen Chamberlain passed a resolution approving of the Unionist leaders supporting Government during the present period of national peril and trusting that the war would be vigorously prosecuted at whatever costs until the complete victory of Britain and her Allies had secured the foundation of peace in Europe. Unless we carried the struggle to a successful conclusion, Great Britain would cease to count as a great nation.

When would Peace be Possible.**Mr. Austin Chamberlain's Speech.**

LONDON, April 18.

Moving the resolution at Birmingham, Mr. Chamberlain said that no peace was possible till Belgium was free and compensated. France had liberty to think and speak, Serbia had been rewarded for her heroism, and Russia had been accorded satisfaction for her ravaged lands and outraged dignity, nor until satisfaction had been found for the legitimate aspirations of our fellow-citizens in Africa and the Pacific.

Mr. Gladstone M. P. Killed in Action.

Mr. Gladstone, M. P., has been killed in action. [William Glynn Charles Gladstone, is the eldest son of the late Mr. W. H. Gladstone, M.P., and grandson of the Premier, Right Hon. W. E. Gladstone. He was born on the 14th July 1885, and was elected Liberal M. P. for marnock Burroughs in 1911.]

Ireland's Message of Sympathy.

LONDON, April 17.

Mr. Redmond has telegraphed to Lord Gladstone that the whole Irish people mourn the tragic but heroic end of one who worthily carried on the great tradition of devotion to freedom.

Irish Recruitment Satisfactory.**Mr. Dillon's Congratulation.**

LONDON, April 18.

Speaking at Glasgow Mr. Dillon congratulated the Irishmen on their patriotism. To be neutral to-day was to be hostile to a coward. Recruiting, he added, was now proceeding in Ireland like a house on fire.

An Aviator's April 1st Joke.**Germans Fooled.**

LONDON, April 16.

"Eye-witness" mentions a humorous incident which happened on April 1st. An aviator dropped a football on the Lillies Aerodrome. As it slowly fell the Germans were seen to seek shelter, while the ball rebounding to a tremendous height probably led them to suspect some new and devilish trick. It was not till the ball finally came to rest that the Germans emerged from their shelters and read on it "April fool, Gott Straffe England."

British Marksmanship**Many Successes.****Heavy German Losses in Mine Warfare.**

LONDON, April 16.

An eye-witness with the British head-quarters says:—There is the usual shelling to report, but no engagement of special importance. The British marksmanship has lately gained many successes and has claimed to have disposed of 18 snipers in three days. We exploded a mine at Le Touquet on the 9th instant, under a wall forming part of the front of the enemy's line. In spite of the difficulty of excavation of water-logged area the operation was a complete success and an enormous crater replaced the loopholed wall. The German losses must have been considerable as the wall and neighbouring trenches were fully manned. On the following day the enemy fired a mine under our trenches, without causing any damage.

Effect of Sir John French's Despatch.

ALLAHABAD, April 18.

The "Press" London correspondent cables:—Sir John French's despatch dealing with the fighting at Neuve Chapelle has made a good impression, as our

TELEGRAMS.

heavy losses had given rise to the belief that we had not done well. The losses, while heavy, were compensated by the fine victory gained and the demoralisation of the enemy. The Indian Army Corps did well, and the 2nd Royal Irish Fusiliers, Leicesters, and 4th Rifle Brigade from India specially distinguished themselves. The 14th King's Royal Rifles also are singled out for praise. The Coldstream Guards, Canadians, 15th Lancers, Middlesex, Camerons and the Wiltshire and Worcestershire battalions are mentioned for successful trench-taking or dogged conduct under a heavy fire that caused severe losses. The hospital at Omer is specially praised, and the medical service under Surgeon-General O'Donnell receives warm eulogy for the work it performed. Sir Douglas Haig's consistent good leading resulted in special commendation similar to that earned by Sir Horace Smith Dorrien for saving the left wing of the British Army on the 26th August. These leaders of the 1st and 2nd Armies are men of special mark in the campaign. Wilde's Rifles did well in all the recent fighting. Eight men received the Order of Merit.

Sir Starr Jameson and the War.**India Unaffected.**

LONDON, April 16.

Sir Starr Jameson, in an interview with Reuters' representative on his return from India, said that except for insignificant local raids the whole of India was perfectly quiet and apparently unaffected by war. All German propaganda had miserably failed and the last spirit prevailed everywhere.

Progress in South Africa.

Referring to South Africa Sir Starr Jameson remarked that he was much impressed with the marvellous way that Generals Botha and Smuts had got the situation in hand. He was convinced that they had now turned the corner in South Africa and should have no doubt of the issue, thanks to the strong policy of Generals Botha Smuts and their loyalty to their word.

Zeppelin Raids Futile**Cheerful Press Comments.**

LAHORE, April 17.

The following are "C. and M. Gazette" cables:—London, 16th April.—Zeppelin raids having proved absolutely futile in a military sense the enemy's object is assumed to be to create a panic. This has totally failed. Press comments are most cheerful consisting largely of chaff against the enemy's ineffectiveness. There is no sign of such discontent as was manifested in Paris where a Zeppelin raid was followed by complaints that insufficient aeroplanes attacked the intruder and the defence arrangements were remodelled. No one here complains about Zeppelins returning to Germany having accomplished nothing.

Ineffective Bombs on British Trawlers.

LONDON, April 19.

The German aeroplanes threw bombs at two British trawlers and afterwards fired on them without however any effect.

Sir Edward Grey on the Present Situation.

LAHORE, April 17.

London April 15.—Sir Edward Grey writing to the Manchester Chamber of Commerce says he sees no reason to suppose that the existing treaties between Japan and other nations regarding China will not be respected. He does not consider that the present situation calls for undue apprehension. (Censored).

Epsom Races.

LONDON, April 17.

There will be no telegraphing facilities at Epsom races next week and telegrams will be carried a mile.

Obituary.**Mr. Henry Mathews.**

LONDON, April 17.

The death is announced of Mr. Henry Mathews, for thirty years in the Public Works Department of Burma.

The Roll of Honour.**Killed.**

LONDON, April 18.

Lieut. G. H. Cotter, 20th London regiment.
Lieut. Ledger, Welsh Fusiliers Sec. Lieut. A. R. Newton, King Irish Regt. Sec. Lieut. A. Ramsey Buffs.

Died of Wounds.

Major. L. Edwards, Lincolns.

FRANCE.**A Duel in the Air.****Famous Aviator's Exciting Exploit.**

LONDON, April 17.

The latest exploit of the famous aviator, Garros, occurred at Dunkirk yesterday morning. Learning that a German aeroplane had been sighted, Garros gave chase, and, after much jockeying for position, swooped down from above and behind from a height of 4,500 feet. He reserved his fire till he was within twenty yards, when two shots which he fired were effective, killing the aviator and observer. Garros was alone.

A Paris Communique.

LONDON, April 18.

PARIS. A communique says:—After violent bombardment a German battalion attacked north west of Orbery in Alsace but was repulsed. The enemy left many dead in front of our trenches and we made a number of prisoners. A Belgian aero-

TELEGRAMS.

plane wrecked a German aeroplane near Roulers and one of our air squadrons successfully bombarded the Aerodrome in the same region.

The Fighting in Syria, Important Bridge Destroyed.

LONDON, April 16.

PARIS.—It is officially stated that French cruisers have destroyed a bridge connecting St. Jean D'Acre with the railway to the interior of Syria.

Allies Reply to the German Air-Raid.**Metz and Munitions Stations Bombarbed.**

LONDON, April 17.

PARIS. This evening communique says:—"Our aviators have been most active, they dropped forty bombs on the Electric Station at Maisieres which supplies Metz with power and lighting. Dense smoke was seen rising from the central building. They returned without harm, though violently cannonaded by the forts at Metz. While returning, they met and chased three aviators whom they forced to descend. Ten bombs were dropped on the powder magazine at Rothwell and red flames surmounted by dense smoke shot up.

A PARIS STATEMENT.

LONDON, April 19.

PARIS.—The evening communique says the day was comparatively quiet the principal activity being artillery duels and local infantry actions. Our artillery arrested a German attack on St. Mard wood in the valley of the Aisne. We charged with bayonet inflicting heavy losses on the enemy. Several weak German attacks in the forest of Parroy in Lorraine were easily repulsed. The Germans in Alsace three times unsuccessfully attacked our trenches at little Reichackerkopf.

A French Bulletin.

LONDON, April 17.

PARIS.—Last evening's communique said:—Appreciable progress has been made in Vosges on both banks of the Fecht. We seized the spur on the north bank west of Metzeral, and on the southern bank chasseurs brilliantly carried the summit of Schalpfenrichkopf, culmination of Massif, separating two valleys and meeting at Metzeral. A British aeroplane brought down a German aeroplane at Boesinghe and the pilot was killed and the observer captured.

Three German counter-attacks of Notre Dame de Lorette were stopped short. Our troops had solidly organised the ground won.

Heavy artillery bombarded the caves of Pasly in Aisne, where the Germans had sheltered. An explosion indicated that several had collapsed.

Artillery combats continued in Bois-de-Mortmare but were not followed by infantry actions.

A French dirigible bombarded the station and aviation sheds at Freiburg Breisgau.

Paris Communique.**Nothing to Report.**

LONDON, April 17.

This afternoon's communique announces that there is nothing to report.

RUSSIA.**The Tsar.**

LONDON, April 18.

PETROGRAD.—The Tsar has left for the front.

Latest Russian Report.**A Successful Bayonet Fight.**

LONDON, April 17.

PETROGRAD.—The communique says:—We have consolidated the positions between Telephotsch and Zuelia after a desperate bayonet fight, in which we captured heights which the Austrians had organised. We took 1,140 prisoners, including 24 officers, and three machine-guns. The enemy suffered great loss in making abortive counter-attacks.

Enemy Repulsed in Stryi Region.

We have successfully repulsed the enemy in the region of Stryi.

The Guns Captured at Przemyśl.

LONDON, April 18.

PETROGRAD.—It is officially stated that the total number of guns captured at Przemyśl was 1,010. The majority are bronze weapons, which are the Austrians great pride.

Russians Capture Heights.**Fruitless Austrian Attacks.**

LONDON, April 16.

PETROGRAD.—A communique says in the Carpathians, the Russians, noiselessly approaching the enemy's entanglements, between the villages of Teleporza and Zoella, broke through after a brief bayonet encounter and captured two heights, taking numerous prisoners. The enemy counter-attacked and fighting continues. The enemy has made persistent and fruitless attacks in the regions of Rostock and Stryi.

TURKEY.**Young Turks Inexperience and Rash Policy.****The Sultan Repents.**

LONDON, April 18.

PARIS.—The "Temps" states that at a council of the Imperial family in Constantinople the Sultan, who

TELEGRAMS.

appeared to be greatly overcome, said that he owed his accession to the Young Turks, but he would have preferred never to have reigned than to see the misfortunes which their inexperience and rash policy had brought on the country.

A Plucky Turkish Destroyer. Enters Greek Territory and intened.

LONDON, April 18.
Great excitement was caused at Chios by the chase of a Turkish destroyer by the Allied warships in very rough weather. The destroyer emerged from the Gulf of Smyrna, succeeded in eluding the vigilance of the Allies and swung round to Chios, hotly pursued. She came up with the "Manitou" and launched torpedoes but missed the "Manitou" and proceeded. The destroyer tried to dodge among the small islands, trusting to a knowledge of the depth of the channels, but she soon realised that the game was up. Twenty-five Turks and five Germans, including the Captain, were captured by the Greek authorities and will be interned until the end of the war.

The Captain beached the ship on the rocks. Twenty-five Turks and five Germans, including the Captain were captured by the Greek authorities, and will be interned until the end of the war.

Ten Battleships approach Enos. Occupation of Mytilene Imminent.

LONDON, April 15.
A Mytilene message to the "Times" says that ten battleships approached Enos and two entered the bay and destroyed the Turkish camp. It is believed that the occupation of Mytilene and Seio is imminent.

Forced Currency in Turkey. 6 Million Exchange Notes to be Issued.

LONDON, April 17.
A message from Constantinople states that the Government has decided to issue six-million pounds of small exchange notes with forced currency redeemable six months after peace.

British Warships' Bombardment.

LONDON, April 18.
AMSTERDAM.—A telegram from Constantinople says that H. M. warships "Majestic" and "Swiftsure" bombarded Gabatopet on April 15th.

The Actions at Shaiba. Completely Successful.

LONDON, April 17.
The Press Bureau announces that the actions in the vicinity of Shaiba have been completely successful, and the enemy are further retreating. The British on April 14th captured two hundred prisoners and several machine-guns. The Turks, hurriedly retreating, abandoned large quantities of tents and equipment stores, seven hundred rounds of rifle and 450 boxes of gun ammunition. Prisoners state that the enemy consisted of two divisions of regular infantry, with 32 guns, irrespective of Arab tribesmen.

Operations in Syria. Works in El Arish Bombarded By French Battleship.

LONDON, April 18.
PARIS.—A communique announces that yesterday a French battleship supporting an aeroplane reconnaissance successfully bombarded the enemy works at El Arish and the concentration of Turkish troops there.

A Telegram from England.

SIMLA, April 16.
The following has been received in Simla from England:—

The "Times" special correspondent at Mytilene reports ten battleships approached Enos and entered the Bay, and shelled and destroyed the Turkish Camp.

The fighting at Barjisiah. Enemy Retreating.

SIMLA, April 18.
Further details of fighting at Barjisiah on 14th April show that the enemy abandoned the camp in which we captured a large quantity of tents, stores and ammunition of all kinds. The precipitancy of the enemy's retreat is shown by the fact that food was found still cooking on the fires. Evidence points to the enemy's retreat having been continued further towards north-west.

Naval Operations In the Black Sea Turkish Steamers Sunk.

LONDON, April 16.
The Russian destroyers in the Black Sea have sunk four Turkish steamers and several sailing vessels off the Anatolian coast, and attacked the Turkish batteries at Soungouldak.

British Offensive Continued. Turkish Position Captured.

LONDON, April 16.
The Press Bureau announces that the British offensive was continued, on the 14th instant, in the direction of Zobeir, four miles southward of Shaiba Fort. The British drove the Turks from the advance post and we then attacked the Turkish main line in the Barjisiah wood. The enemy numbered at least fifteen thousand, including six regular battalions, with six guns well concealed in trenches. The enemy, after a very determined resistance, was driven out of the trenches at the point of the bayonet by a charge of the whole line, and, thanks to the pluck and determination of the British and Indian troops, the enemy's position was captured in the afternoon.

TELEGRAMS.

ITALY.

Austrian Soldiers Enter Italian Territory. Fight with Customs Officials

LONDON, April 17.
PARIS.—A telegram from Rome states that fifteen Austrian soldiers entered Italian territory on Thursday night through the pass of Loro and penetrated two miles. They returned to Trentino. Italian Customs officials pursued them, but were unable to overtake them. Shots were exchanged.

AUSTRIA.

An Austrian Communique. Liability of Service of Untrained Men.

LONDON, April 18.
It is officially announced in Vienna that in view of the possibility of a protracted war and in order to secure the necessary reserves the liability of service of untrained men for Landsturm will in future be from the ages of 18 to 50 instead of 19 to 42 as hitherto.

THE PEACE PROBLEM.

SIMLA, April 17.
The following has been received in Simla from England:—The "Morning Post's" Budapest correspondent quotes from Hungarian papers showing how absorbed the people are in the idea of peace. One paper says: "Now it is about time to speak of peace and as people want peace those in power ought to recognise at once the wishes of the people. Another paper says:—'something has happened not on the battlefield, but in the souls of our people. The people want peace and want it very badly. This longing for a peace which has come on us so suddenly like the blindness which drove us into the war is quite general everywhere after the gloom and exhaustion which has spread over us.' The German attitude seems very different, for the "Cologne Gazette" says:—"In Germany to everybody in all classes it is perfectly clear that we are still very far from the peace which the Kaiser has set up as the goal, and which we need—the peace which in future will secure us from attacks like that of 1914."

GREECE.

A Greek Steamer Torpedoed.

LONDON, April 18.
THE HAGUE.—The Admiralty has learned that the Greek steamer "Ellisponos," Ymiden for Monte Video has been torpedoed in the North Sea. "The crew were saved and are returning to Holland."

[LATER.]

LONDON, April 19.
FLESHING.—Twenty two of the crew of the steamer "Ellisponos" have arrived here. They declare that they were twice torpedoed without warning westward of Noordhinder last night. The vessel was empty. The crew rowed for 2½ hours and reached Noordhinder. The Captain was badly wounded and is in hospital.

CHILE.

The Attack on the "Dresden."

LABORE, April 17.
London, April 16.—A Chilean note to Sir Edward Grey stated that the "Dresden" had been informed before the "Glasgow" attacked her that she had incurred the penalty of internment. Sir Edward Grey's reply suggests that the "Glasgow's" Captain, who has not yet fully reported, believed that in the absence of any Chilean force able to enforce her internment the "Dresden" was defying the authorities and abusing the Chilean neutrality.

UNITED STATES.

The Peace Movement in America. Mr. Roosevelt's Protest.

LONDON, April 15.
NEW YORK.—Mr. Roosevelt replying to a correspondent vigorously attacks the peace movement in America. He says there is a base and evil clamour for peace when silence is kept regarding the hideous wrongs done to humanity and when Belgium is trampled in the bloody mire. He says: "Let people advocating platform principles of peace hold a meeting specifically to denounce the invasion of Belgium and demand that the United States do what she can to stop these wrongs."

Mr. Roosevelt characterises the failure of the United States to take a stand on behalf of Belgium as a peculiarly ignoble abandonment of national duty.

EGYPT.

The Attempt on the Sultan's Life.

The Assailant to be Court Martialled.

LONDON, April 17.
CAIRO.—Khalil will be tried by court-martial on Monday for the attempt on the Sultan.

Bombs Dropped on Turkish Tents near El. Sirr.

By the British From Egypt.

LONDON, April 18.
A message from Cairo issued by the Press Bureau states that three aeroplanes from the Suez Canal reconnaissance on the 15th inst. to El Sirr twenty five miles south of El Arish. They dropped nine bombs on about 150 to 200 tents with effect. They saw no enemy troops this side of El Sirr. The distance they flew was 190 miles.

TELEGRAMS.

HOLLAND.

The Sinking of the "Katwijk." Holland's Protest to Germany.

LONDON, April 17.
THE HAGUE.—The Netherlands Government has sent a protest to Germany against the sinking of the "Katwijk."

Dutch Ship Sunk.

Irritation in Holland.

SIMLA, April 17.
Great irritation was caused in Holland by the sinking of a Dutch ship anchored off the Dutch Coast. She was carrying Dutch Government grain and was torpedoed without warning though flying the Dutch flag. The German warships have also seized a few Dutch trawlers.

CANADA.

Wheat in Canada. Area in Saskatchewan.

LONDON, April 17.
WINNIPEG.—The Saskatchewan Government reports an increase of three-quarters of a million acres in the area under wheat.

SOUTH AFRICA

South Africa. Doubling the Income-Tax.

LONDON, April 18.
CAPE TOWN.—The Government has decided to double the income-tax.

GERMANY.

Germans Increasingly Pessimistic.

LONDON, April 18.
The "Eye witness" at the British Headquarters reports:—Letters received by the German soldiers from relatives at home are increasingly pessimistic. German soldiers have hitherto been filled with overmastering sense of power and the invincibility of the German war machine and this has inspired an absolute belief in the success and sense of collective superiority over the rest of the world. The general impression gained from such evidence as can be collected from men fighting in the field against us is that this confidence has diminished and the defeat which could neither be explained away nor hidden might have immediate and overwhelming effect on the whole nation and the army and be decisive for it would strike a blow at the very foundation of the German morale.

Enemy's Rations Further Reduced. A Loaf a Day Among Four.

LONDON, April 15.
According to a German deserter the enemy's bread ration have been further reduced and now consists of one loaf a day among four. He says that although he had not fully recovered from his wound he was sent back to the front.

Terrorism of German Officers.

Many men had been deterred from deserting because they were peasant proprietors and would lose everything. Letters found on German soldiers are increasingly pessimistic, although efforts have been made to prevent civilians referring to the food question when writing to the front. The general state of mind in the enemy's ranks is hard to realise. The discipline is principally due to fear, the men being in terror. Officers who behave with a truculence befitting slave drivers and the use of the cat-o-nine-tails is well established. One was captured at Neuve Chappelle. Such is the fear of the officers that there is a general atmosphere of distrust, men do not care to speak to one another of their grievances in case their complaints should reach the ears of their seniors. The slightest fault is punished with extreme severity, the offenders often being tied to a tree for three hours.

German Officers' Terrorism.

Brutal German methods, however, seem to suit the German temperament, though degrading in effect to the men who are gradually brutalised. Most of the acts of savagery are perpetrated on men belonging to the active army or to the order of men exposed to these methods of training. There is a marked difference with more recent recruits; the system of bullying and the exercise of brute force has tended to fill all ranks with an overmastering sense of power and of the invincibility of the army, and has imbued the soldiers with a sense of a collective superiority over the rest of the world. While this confidence is diminishing, it can only be dissipated by a defeat which can be neither concealed nor explained away.

Strassburg Bombed. Considerable Damage Done

LONDON, April 18.
AMSTERDAM.—A telegram from Strassburg says that a hostile airship dropped twelve bombs and disappeared northward. She was seen by searchlights and bombarded by anti-aircraft guns. Two persons were wounded and considerable damage was done during the airship's visit.

A Berlin Official Announcement. British Success Admitted.

LONDON, April 18.
AMSTERDAM.—A Berlin communique admits that British success last night south east of Ypres consists of three after nine explosions the British penetrated our positions north of the canal. The battle continued round three craters. The communique adds that south west of Metzeral in Alsace the Germans withdrew before superior forces.

TELEGRAMS.

SWITZERLAND.

German Bombs on Swiss Territory.
Switzerland Protesting.

LONDON, April 18.
German airmen have again dropped bombs on Swiss territory near Bournevisin, and Switzerland is sending a protest to Germany.

INDIAN TELEGRAMS

(Associated Press Agency.)

SIMLA.

Requisitioning of Vessels.
A Committee to Visit Indian Ports and
Examine Claims.

SIMLA, April 18.
A resolution of the Government of India is published appointing a Committee, with Mr. R. E. Enthoven as President and Mr. H. L. Stevenson and Major E. P. Peacock as members, to visit the principal ports in India to examine the claims in connection with the requisitioning of vessels for military purposes other than the claims which have reference to the rate of hire, the latter having to be settled on the basis indicated in the Government letter circulated to the Chambers of Commerce last month. The non-official assessors nominated by the local Chambers of Commerce will assist the Commission in each port. The non-official assessors are:—

For Bombay:—Messrs. M. N. Hogg and A. H. From.
For Karachi:—Messrs. W. V. Nicholas and E. L. Price.
For Madras:—Messrs. G. Fraser and C. B. Simpson.
For Bengal:—Messrs. F. H. Stewart and A. Brikmyre.
For Burma:—Messrs. E. C. Anderson and B. E. C. Eddis.
Third party claims are excluded from the scope of enquiry.

The Wheat Trade.

ALLAHABAD, April 18.
The Pioneer's London correspondent cables:—With regard to the rumour mentioned by Reuter that the Indian and Home Governments have decided to allow their wheat agents to finance themselves, it is understood that the subject is still under consideration and that no settlement of the points involved has yet been reached.

A Big Fire at Delhi.
Indian Shops Destroyed.

SIMLA, April 18.
A fire of some magnitude occurred upon the Mall here this morning, some ten Indian shops being destroyed. The block burnt down is nearly opposite the Town Hall and extends from the fire brigade station to the establishment of Messrs. Davies and Co., Chemists, both the two buildings named escaping damage. Only a few of the properties were insured.

More Zeppelin Raids.

SIMLA, April 17.
The following telegram has been received by the Viceroy from the Secretary of State dated 16th April:—Another air raid was made on the east coast. Bombs were dropped in Lowestoft and Maldon. It is believed that one Zeppelin and two other airships were concerned. A timber yard was fired and some house property destroyed, but no loss of life is yet reported. The airship which on the previous night raided Tyneside returned safely to Germany.

Brilliant French Success.

A French communique claims brilliant success in the capture by bayonet of the whole spur northeast of [Notre Dame De Lorette] midway between Arras and La Bassée for which the Allies have been contending for months. The German counter-attacks were repulsed and the French position consolidated. Several French air raids were made including one by a squadron of 15 aeroplanes which dropped bombs with complete success on German Military buildings in Ostend.

Munificent Gifts.
Indian Chief's Loyalty.

SIMLA, April 17.
The following Press Communique has been issued:—The first four classes of Chiefs in Kathiawar have offered a gift of rupees one and a half lakhs approximately to His Majesty the King for the purchase of a fleet of fully equipped motor ambulance cars for use as the War Office may think best. His Majesty the King has been graciously pleased to accept this most generous and patriotic gift. His Highness the Maharaja of Datta has generously offered to present an armoured motor car for use at the front, with a machine gun unit. The offer has been gratefully accepted by H. E. the Viceroy.

The Indigo Conference.
Discussion arrived at.

SIMLA, April 17.
A Press communique states:—At the Indigo Conference held in Delhi in February last, the possibility of assisting the industry was considered from three points of view—agricultural, research and commerce. It was generally agreed that on the agricultural side everything was being done by the Government and that the outlook was distinctly promising. Valuable discussions have been made by Mr. and Mrs. Hogg and if their recommendations be followed, an adequate supply of good seed would be secured. The plant would be less liable to wilt and the outturn would be increased. In regard to the difficult question of research the Conference considered that if indigo was to be placed on the market in excess of the present demand

TELEGRAMS.

for cake a chemist should be appointed who would work on the standardisation and purification of natural indigo and of its preparation in the form most suitable for the consumers. This recommendation is now being considered by the Government of India. The most important commercial question discussed was the preferential treatment of natural indigo in Government contracts and the proposal was made that His Majesty's Government should be asked to give to natural indigo any preferential treatment which might be given to synthetic indigo manufactured in England. The proposal is now under consideration.

An Announcement.

In this connection it is announced for general information that in view of the shortage of indigo and in order to prevent the speculative withholding of stocks His Majesty's Government have purchased supplies of natural indigo through the ordinary trade channels and in the open market.

Loss of British Merchants Vessels.
Weekly Return.

SIMLA, April 17.
The Admiralty weekly return of British merchant vessels lost by hostile action shows two vessels lost, one of which was sailing under the safe conduct of the German Government for carriage of supplies for Belgian Relief Commission. The number of ships which sailed from and to British Ports was 1,432, which was about the average weekly number before the submarine blockade was declared.

Further Russian Progress.

In the Carpathians the Russians report a little progress north of Uzok Pass and repulse of the enemy's attacks. On the other hand, the Austrians report the repulse of several Russian attacks.

Official.

H. E. the Viceroy has selected Lieutenant Colonel C. Mactaggart I. M. S., Inspector-General of Prisons, United Provinces for appointment of Inspector-General of Civil Hospitals, United Provinces in succession to Colonel C. C. Manifold.

War Cable to the Viceroy.
The Recent Zeppelin Raid

SIMLA, April 18.
The following telegram has been received by the Viceroy from the Secretary of State dated the 17th April:—The zeppelin raid on the east coast proves to have done little harm. Some damage to property was caused but no person injured. Bombs were dropped near Benham Hall which is used as a military hospital. Quickly following this raid a German seaplane made a hasty dash across Kent yesterday afternoon and dropped few bombs but no damage was done and the intruder left pursued by the British airmen.

French Airman Active.

The French aviators also have been very active. Ten bombs were dropped on railway workshops behind the German lines which were used for the manufacture of shells ten bombs dropped on a powder magazine causing huge flame and 40 bombs which hit the mark were dropped on the Central Electric Station which supplies the town and forts of Metz with power and light.

Activities in the Dardanelles.

From the region of the Dardanelles reports of activity in several directions are made. The French minister of marine states:—A French cruiser destroyed the railway bridge connection the town of Acre with the Syrian Railway system. A Russian communique says:—A Russian Destroyer sank off Anatolian Coast four steamers and several sailing vessels and exchanged fire with the Gunguldak batteries 150 miles to the east of Bosphorus.

In the Carpathians.

In the Carpathians the operations are much hindered by the bad state of the roads owing to thaw and swollen rivers and it seems likely that until mountain torrents recede neither side will be able to display much activity. The Russians report capture of two heights near the Lupkow pass and a successful repulse of persistent attacks in the direction of Stry in Galicia on the rest of the front there has been no change.

Indian Exports During the Month of March.
Commerce Department's Statistics.

SIMLA, April 14.
The following statement shows the value of the exports of Indian merchandise from the principal ports during the four weeks ending 6th, 13th, 20th and 27th March 1915.

Ports	Week ending 6th March 1915.	Week ending 13th March 1915.	Week ending 20th March 1915.	Week ending 27th March 1915.
	Rs.	Rs.	Rs.	Rs.
Calcutta	1,06,74,824	1,24,11,556	50,04,401	1,45,67,019
Bombay	1,08,20,103	99,45,104	85,43,219	84,90,416
Karachi	44,95,517	32,71,112	8,00,354	2,03,638
Madras	5,33,348	4,82,240	20,81,354	15,24,074
Rangoon	37,62,912	51,43,952	37,41,055	31,88,436
Chittagong	7,625
Total.	3,96,85,714	3,12,53,964	2,01,69,383	2,79,81,278

TELEGRAMS.

CALCUTTA.

Industrial Development of Bengal.
Rise and Fall of Swadeshi Movement.

CALCUTTA, April 17.
The report by Mr. J. A. L. Swan, I.C.S., on the industrial development of Bengal, is published to-day. The first part reviews the rise of the Swadeshi industrial movement and its collapse, the latter being due mainly to insufficient capital and inefficient management. The report points out that adequate capital is particularly necessary in the case of industries run by Indian capital and under Indian management, owing to the reluctance of banks and of the firms that supply machinery and raw materials to give them credit. When the concern has to pay cash for its raw materials and at the same time to allow credit to its customers it must have at its command much more working capital than a similar business which enjoys the usual banking facilities. The absence of these facilities has been mentioned to me as a serious difficulty by almost all managers of Indian manufacturing concerns. There are, at present, no signs that Indian capital is likely in the near future to be freely invested in industrial enterprises. Wealth is not diffused over the great middle class as in England. Apart from Marwaris it is mostly in the hands of landowners and a few professional men who prefer to invest their surplus in land or to lend it out. Money lent on mortgage will yield 6 per cent. with absolute security. Until it is demonstrated by individual enterprise or otherwise that new industries can be developed with some assurance of profit, the capital of Bengal is not likely to flow into industrial channels. Young men technically trained had a high degree of industrial knowledge but no training on the business side. There are, however, a few industrial concerns begun in a small way which have made good progress such as the Bengal Chemical and Pharmaceutical works, Goopta's Nib and Pencil Factory, P. N. Dutt's Galvanising works, the Calcutta Pottery works, the Bengal Natural Tannery and several small Hosiery Factories. These show a distinct if slow progress in Bengal's industrial development.

Working Demonstrations Necessary.

Mr. Swan's conclusions are:—While industrial development of the Province must depend on private enterprise, I think that the encouragement of the Government might take a more active form than it has hitherto done. One demonstration is more convincing than a dozen monographs. Anyone who has decided to start an industry will find information in the monographs published by the Government, but no one is likely to be persuaded by merely reading a monograph to start an industry. If on the other hand the Government can demonstrate that the article can be manufactured at a certain cost, that a market can be found at a certain price, and that a margin of profit is reasonable, the opportunity will not be long neglected. In 1910 the Secretary of State disapproved of the pioneer industries conducted by the Government and favoured an information Bureau, but such information must be based on actual experiments such as those made in Madras, if it is to be of any real value. I think it would be possible to arrange with the Proprietor of the Glass Factory at Sodepur for experiments in glass-making, unless in the meantime these are carried out by a European firm which is interesting itself in the matter. I have found two Match Factories of which one has ceased to work and the other is likely to do so in the near future. The failure in both cases is directly due to want of capital. There are one or two other difficulties to be overcome such as the question of suitable wood. I think that this is an industry in which practical experiments made with the co-operation of the Forest Department would be of great value.

Extension of Government Patronage Needed.

The Government patronage might be extended more freely than at present to articles of local manufacture. A partner in a large Engineering firm complained to me that they do not get a chance of tendering before indents are sent to the Director-General of Stores. When they get an order it is for a small quantity for which a higher price must be charged than for large orders. The fullest opportunity of tendering should be given to local firms before indents are sent to the India office.

Interesting Suggestions.

In dealing with particular industries in the second part of the report, I have made some suggestions which may be briefly summarized here. (1) Co-operative credit societies should be established among cottage workers, such as cotton weavers, silk weavers and brass workers. The officer-in-charge of these societies should assist in the purchase of raw material and in finding markets for the finished article. (2) Demonstrations in the use of improved processes, and appliances should be given at suitable centres. Much has already been done in this direction for cotton weavers but demonstrations might also be given in such matters as the use of a flyshuttle for tussar and silk-weaving, and the use of an improved lathe and dye stamping machine for brass work. (3) The forest department should make special arrangements for the supply of suitable wood on favourable terms to such industries as matches, and pen and pencil making. If some such measures as these are taken, the Government have I think gone as far as they can go to encourage the industrial development of the province.

The Bomb explosion at Salhati.

CALCUTTA, April 17.
The report of enquiry into the bomb explosion at Salhati, a village in Kishoregunj Sub-division of the District of Mymensingh goes to show that the loss of life and the injuries to so large a number of persons was due to the ignorance and inquisitiveness of the villagers who were mostly illiterate Mahomedans. The occurrence took place on the night of the 21st March in the house of one Tammam Ali, a village money-lender and Talukdar. At about 2 o'clock in the morning, some thieves entered the bedroom of Tammam by cutting a hole in the wall. Not finding anything worth taking, the robbers placed an earthen pot containing some explosive in front of Tammam's head and set fire to it. On awakening Tammam was bewildered at finding the fire. He raised an alarm and a number of neighbours soon came to the spot. Some of

TELEGRAMS.

పలయువారు:—గా. హరిసర్వోత్తమరావు, ఎం. ఏ.
చింతాడిపేట, మదరాసు అని ప్రాయశః.

జూబులు.

విశేషములకు పక్కటెను.

వై. గోవిందరాజుగారు:— దయచేసి యాంధ్రమున నాగింపఁపుడు.

వసుదాయ పుస్తకభాండారము

రాజమహేంద్రవరము.

౧౯౧౮-౧౯౧౯ తేది సాయంకాలము ౧౬-౩౦ గంటలకు భాండార మందిరమున మ-రా-రా-శ్రీ, ఆయ్యగారి బాపిరాజుగారి ఆధిపత్యముక్రింద సాధారణసంఘసభ సమావేశమయ్యెను. ఈదిగువతీర్మానములను ఏకగ్రీవముగా సభ్యులచే ఆంగీకరింపఁబడెను.

తీర్మానములు.

౧. వసుదాయ పుస్తకభాండార నిబంధనలు సభ్యులచేమాన్యుబడి యంగీకరింపబడి ద్వితీయముద్రణగావించుటకు తీర్మానింపబడినది. ౨. ఈక్రిందసభ్యులు కార్యనిర్వాహక సంఘసభ్యులుగా ౧౯౧౮-౧౯౧౯ మొదలు ౧౯౨౦-౧౯౨౧ వరకు నియమింపఁబడిరి.

మ-రా-రా-శ్రీ, ౧. వారు శ్రీరామ నరసింహరావు గారు బి. ఏ. బి. ఎల్. ఆధ్యక్షుడు. ౨. అజ్ఞాత రామన్న గారు ఉపాధ్యక్షుడు. ౩. అద్దంకి సత్యనారాయణ శర్మ గారు కార్యదర్శి అండే కోకాధిపతి. ౪. గుడిపాటి నారాయణగారు సహాయకార్యదర్శి. ౫. శ్రీపాద కామేశ్వర రావుగారు. ఎమ్.ఎ. ఎల్. టి. ౬. విస్సా ఆప్పారావు గారు ఎమ్. ఎ. ఎల్. టి. ౭. ఆయ్యగారి బాపిరాజుగారు. ౮. బాపూడి శేషగిరి రావుగారు. ౯. వి. శ్రీనివాసరావు గారు బి. ఏ. బి. ఎల్. ౧౦. చెరుకువాడ వెంకటాచార్యులు. ౧౧. చింతవెంట వెంకట రమణయ్యగారు. ౧౨. వెడవూరి రామన్నగారు. ౧౩. భాండారగిడు, (వై.బ్రహ్మయ్యన్.)

అద్దంకి సత్యనారాయణశర్మ, కార్యదర్శి.

II

మందరు బాబు.

ఆయాగ్ని, కృష్ణాజిల్లా కాంగ్రెసుకమిటీవారు ఈనెల 12 వ తేదీ మాటింగుకేసి నెలవారలో జరుగబోవు రాష్ట్రీయసభకు సుమారు 20 మంది ప్రతినిధుల నెమ్మకొనిరి. రాష్ట్రీయసభలో చర్చించుటకుగాను ఈక్రిందితీర్మానములను ఆహ్వాన సంఘము వారు ఆలోచనకొరకు పంపిరి. (1) ఆంధ్రదేశమునకు ప్రత్యేకముగా రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసుకమిటీ నేర్పాటుచేయుట. (2) ఆంధ్ర జిల్లాలన్నయును కలిపి ఒక రాష్ట్రీయగా నిర్మాణము జేయుటకు వీరితనమువారిని గోరుట. (3) ఆంధ్రజిల్లాలకు ప్రత్యేకముగా నొక సర్వకలకాలను స్థాపించుట. (4) ఆంధ్రులను వైశ్యులుగా జేర్చుకొనుటకు గల ఇబ్బందులను దొలగించుటకు కొరట. ఈతీర్మానములు ఆంధ్రదేశమునకు మిక్కిలి ముఖ్యమయినవని ప్రతిఆంధ్రుడును నమ్మకలసిందే గదా. ఇట్లే ఆంధ్ర దేశములోని ప్రతికాంగ్రెసు కమిటీవారును చిత్తతీర్మానములను పంపియెడల రాబోవు రాష్ట్రీయసభలో నీవిషయములు చర్చించుటకు ఆహ్వానసంఘమువారు తప్పక వెట్టుదురు. అందువలన దేశీయమోసభలో గూడ చర్చించుటకు మిగుల పిలుగా నుండును. కనుక ఈ విషయమై ఆంధ్రదేశీయు లందఱును గమనించెదరు గాక.

కే. సీతారామరావు.

III

వసుదాయ ఆంధ్రమహాజనసభ - దానిలోపములు. ఆయాగ్ని, ఈసభయందు రెండు సంవత్సరములనుండి లేని కొన్ని నిబంధనలను సీ వత్సరము ప్రవేశపెట్టిరి. అందుముఖ్యముగా నిరుపేదలొక సంవత్సరముల వయస్సులోపు వారిని సభకు ప్రతినిధులుగా రావచ్చుట పిలువెడల తెలియజరిచిరి. ప్రతినిధులయొక్క పనియేమి? ప్రాంతకాలముననే కాఫీ ఉప్యాఖ్యలను సేవించి, తీరికవీడ సభాభవనము దమర్చబడిన కుర్చీల నలంకరింపబడినో? లేక సభయందు భయగు తీర్మానములను తీర్చుచుటకో?

సాధారణముగా 21 వత్సరము వయస్సుపట్టికి విద్యార్థిదశ దాటుననిగాబోలు వీరియభిప్రాయము. ఇదేయైనచో మూడవ ఫాసమునెన్ని సంవత్సరములో దండయాత్ర చేయుచు యురువదియొక్క వత్సరములు దాటిన విద్యార్థి సభాతీర్మానముల చర్చించుట కర్హుడా! మంగలిజరిగాదు, చాకలివెంకడు కూడ సభాతీర్మానముల చర్చించుట కర్హులా!

అదృష్టవశమున ఏతరగతి యందును తప్పక, యురువది వత్సరములకే న్యాయవాదియైన వారు సభాతీర్మానముల చర్చించుట కర్హులా? స్కూలు ప్రైవటుతో విద్యను పూర్తిచేసి దేశసేవకై పాటుపడుచు 21 సంవత్సరముల లోపలనున్న వారందరు సభాప్రతినిధులుగా నుండ నవర్హులా?

ప్రతినిధియనుపదమున కున్న గౌరవమును చెడగొట్టినారే! కాంగ్రెసున కేపురమందయిన ననుకో సభ గావించి అందుముఖ్యులగు వారిని ఇద్దరినో లేక ముగ్గురినో పంపిన వారుప్రతినిధులుగాని రెండురూపాయలు ఇయ్యగలిగిన వారెల్లరును, ఇకవదొక్క సంవత్సరములు గలవారందరు ప్రతినిధు లెట్లు గుఱుదు?

ఆంధ్రమాతను సందర్శింప వచ్చువారందరిలో ఇరువది సంవత్సరములు లేనివారందరు పురమంచున్న వంటపూట గృహముల సేవించ వలయుట. ప్రతిదినము మధ్యాహ్నము ఫలాహారమునకై 15 / మిమముల కాలము నిల్చుండినారు. పురమందు ఫలాహారములు చేసినచుట్టకై కాల మెక్కువ పట్టును. పొడుగుండి వచ్చువారలకు వైసికుట్టుడవు. అందుచేత సభను సందర్శింప వలెనన్న పస్తుండవలెను. కటకటా! ఎంతకష్టము.

రుసుమెంత పెట్టినను సరేకాని, దైవము వెంపొందించు వయస్సును మాత్ర మీసభకై యెవరయిన నొక్క సంవత్సరములో నాలుగేండ్లు సంపాదించగలరా? కాన నిట్టియిబ్బందులకు మాతృసేవకై నట్టుతలారు యావలన పాపాడ నీయక ఆంధ్రమహాజనసభ ఆహ్వాన సంఘమువారు తగు నేర్పాటులను చేయవలయును.

ఒక ఆంధ్రుడు.

బోగమువారి ప్రస్తుతస్థితి.

[చెరుకూరు నరసింహంగారు]

౧౯౧౯ సం॥ ౧౧ వ తేదీన నాంధ్రప్రతిక యందుఁ బ్రచురింపబడిన చిన్ని వ్యాసము బోగమువారిలోఁ గొందఱి మనములవైనను నాకర్షించినందుకు సంతోషకరము. ఈవృత్తి చేసికొరకుత్పత్తి కాంబడియే నడుటకు సమాధానము లీయవలెనన్న కాన్త్రములన్నియుఁ దిరుగవేయవలసి యుండు. ఆయ్యది నాశ్రేయించినదియేకాక, ప్రస్తుత మనసరమైనదియై గాదు. అయినను వీరవృత్తి విలకృత్తికాదనియు, వీరు నిశ్చల బ్రహ్మచర్యవ్రతమాని దేశసన్నిధియందు సేవజేయుటకు నియోగింపబడిన కతన వీరు దేవదాసీలని పిలువబడుచుండి రనియుఁ బెద్దలుచెప్పుచుండురు. కాన్త్రములు నల్లెముండవలెను. వీరు ప్రస్తుత మెట్టిస్థితియందున్నారో వీరిని బాగుపఱచుటకై అనుసారమునంగతులై ప్రస్తుత వ్యాసముఖ్యాంశములై యున్నవి. బాత్సేతరులును వీరవై సభిమానముకలవారుకు వ్రాయుటకులై నాసంఘముందు బాధపడు నాపలుకులయం దాదరణకొంచెమైన నుండునుగదాఅని యిది యాంధ్రప్రపంచమునకు వెల్లడిజేయుచున్నాడ.

బోగమువారిలో ముఖ్యముగా రెండు తెగలు కాన్పించుచున్నవి. వారిలో అసలుబోగమువారు మొదటివారై యున్నారు. రెండవవారింగూర్చి కొంచెమువిశదముగా వ్రాయవలసి యుండు. సంసారముచేయనొలనివిట్లు స్త్రీలు తమతమ భర్తల విడనాడి, తల్లిదండ్రులద్యజించి, స్వస్థానమునువిడిచి, దూర గ్రామములఁజేరి తాముబోగమువారిని పిలుచుకొనుట అందండు; (భర్తృవియోగమైన) వితంతువులు కామత్పత్తిమెయి విట సంఘముచేరి బోగమువారునుపిలుచుకొనుట అందండు; భార వితంతువులకుజనించి యెవ్వరెవ్వరిచేతనోపెంపఁబడి స్వభాతికి దూకులై న కతంబున వేశ్య లని పిలుచుకొనుట అందండు; ఇట్టి స్త్రీలు బారవృత్తియందుఁబ్రవేశించుట నేనాజ్ఞేపింపను. ఏల యనిన, నేదేశము బారవృత్తివిరహితమైయున్నది? నాగరికము వహించిన ఇంగ్లాండు ప్రాన్సు జర్మన్యాదిదేశంబులందు సహితము ఇది విరివిగఁగనఁబడుచున్నది. కాని యాదేశమందలిజాతి యిటు తాము ప్రాన్ టిట్యూట్లు అని పిలుచుకొనుచున్నారు. కాని యాదేశమందఱుగాక జాతియిటు బోగమువారిని పిలుచుకొనుచున్నారు. ఇదియే యాబాలి సీచన్థితికి కారణము.

ఇదిగాక, స్వభాతికన్యలు, వారుకుంటివారైనను, గ్రుడ్డివారైనను, చెవిటివారైనను, వికారస్వరూపులైనను, అటపాటలు నేర్పబడియో, లేకయో, యీవృత్తియందు ప్రవేశపెట్టబడుచు న్నారు. ఇట్టి దురదృష్టులగు కన్యలు స్వగౌరవమును నడి బొత్తిగాలేక, యత్యధిక నీచకృత్యములు చేయుచు మతంతోపాసన్థితికి వచ్చుచున్నారు. అందుచే నీజాతి యందెంత వెదకినను వివాహమునకు కన్యలే దొరకుటలేదు.

క. శ్రీయును గులమును యాపును
బ్రాయము శుభలక్షణంబు బాంధవవిద్యా
శ్రేయము గలిగినవరకు గ
న్యాయులుగా జేయవలయు నధికశ్రీతిక.

వైపద్యమునందలి శుభలక్షణములు, వరుని యందేగాక కన్యయందుఁ గూడ నుండుట యావశ్యకము, ఆయ్యా! వేశ్య కలమందు జన్మించినవానికి వై పద్యమునుజదివిన నెంతవేఱుము వాడనునో పాఠకు లూహింపగలరా? కాని వాడెమిచేయ గలడు? జన్మించిన కారణమున ననుభవింపక తప్పుదు.

వేశ్యారత్నములలో పలువురికిను సభిక విద్యాభిరుతు గా నున్నారు. తంజావూరుసంస్థానప్రభువైన ప్రతాపసింహుని యంపుడుకై యె, రాధికాసాంత్వనగ్రంథకర్త డ్రిణియనగు ముద్దుపళ్లెనీలిన కన్యాయలును సవరస రసీక శిఖాయలున నానందాబ్ధి నోలూడింపగల వారిక నందఁడుగలరు. విద్యావంతులు వీరివకులగుటకు వీరివిద్య యొక్కముఖ్య కారణము కదా? కాని వీరియందుండు విద్య పరపురుషసౌఖ్యమునకేకాని ఆత్మ సంరక్షణార్థము కాదని వీరి ప్రవర్తనలన నున్నప్పుడుచున్నది. ఇట్టి విద్యావంతులలో గొందఱితనను భగవంతుఁడెట్టి సమృద్ధి నియ్యఁడో తెలియవచ్చును. వీరికి జన్మించితిగాని, వీరిచే వెంపబడుచుండుట్టిగాని కన్యలు వివాహితలైనచో వారి విద్యచే నాశ్రేయ ప్రతిభలుగ నుండుకోకదా. విద్యావతులయిన వేశ్యకన్యలకు దగినవరులు పూర్వకాలంబునఁ జిక్కుట యందుగనుండెడిది. కాని యిక్కాలంబున తమగృహంబుల విడిచియుఁ దమ మాతృదేశంబు విడనాడియు బంధుజనంబుల ద్యజించియు సోదరసోదరజనంబులవై నాశ విడిచియుఁ బరదేశంబులకేగియు స్వభాతీయ గౌరవముతో నెట్టెటో కష్టపడి విద్య సంపాదించి యున్నతోవ్యంగముల నలంకరించునుండువారు వెక్కురుగలరు. ఇట్టివారిని వెదకి పరిణయము చేయుదమకొన్న స్త్రీలున్నారా యని సంశయములు గలుగుచున్నది. నిజమాలోచించిన విద్యావంతులైన స్త్రీలు భింతులపారసీకకత్తై ప్రపులతరువాత నీజాతీయుండుగాక మఱియేజాతీయుండుగలరు? ఈవిషయమాలోచించినవేశ్యాసంజితనిపురుషులదృష్టవంతులుకారానిపించు,కాని యాకన్యలు గగనకుసుమములగుట విషాదకరము. ఇదిగాక మఱియొకవిషయము గలదు. కన్యా శ్వేషణ యాబాలియందు బహుకష్టతరముగనున్నది. ఈకష్టముల వర్ణించిన నవి వినువారికె యసహ్యకరముగ నుండుటచే నది పాఠకులకు నూహించుటకు విడిచెద. అయినను ఇప్పుడు కొంచెము మనశ్శాంతి కవకాశము గలుగుచున్నది. ఈగాతి యందు విద్యావంతులు కొంద రన్నతస్థితియం దున్నారు. వారికి వారిసంబంధముల స్థితిగతులు దెలియును. కన్య లేందు అభ్యుదయదుగో వారికి గొంతవరకైనను దెలిసియుండును. వారిలో గొందరు ప్రయత్నములుచేసి తమవారికలకు వివాహ మొనర్చుటయందుఁ జాలశ్రద్ధవహించి పనిచేయుచున్నారు. అదియునుగాక వేశ్యకులమందు సాధ్యమైనంతవరకు విట వృత్తిని బాపనముకట్టియున్నారు. ఈవిషయములందు నెల్లారు మండలమునకన్న నుత్తరాంధ్రదేశమున సభిక పట్టుదలతోఁ గొంతమంది పనిచేయుచున్నారు. ఉత్తరాది టట్టికాది యనలే, “సర్వాంధ్రీవేశ్యాలివాహమండలి” యను పేర నొక మండలిస్థాపించి వేశ్యబాలకును, వేశ్యకన్యకును, దగిన వధూవరుల నేర్పఱచుట యుక్తముగా గన్నట్లుచున్నది. ఈ మండలికి గవ్వపసునొక్క డుండిన నాతడు సభ్యులతో నుత్తర ప్రభుత్వరముల ద్వారా సంగతుల దెలిసికొని ఈ ముఖ్యవిషయముల విర్వహించగలడు. వేశ్యబాలిని వృద్ధిపఱచుట కింతకన్న మితియెందు మార్గములేదు. కనుక వేశ్యబాలి యందు జేరినవిద్యారంతులును వీరిని వృద్ధిపఱచు దలచువారును ద్వరపడి వైసంఘమును స్థాపింప జేడెద.

వరుడు కావలెను.

వేశ్యబాగ్నివాగు కులభారాలు. మంచికుటుంబమునకు చేరినది. బాలవిలేంతపు. 13 సంవత్సరములవయస్సు పునర్ద్వితాహము జేసి కొనుటకు విశ్వ బాగ్నివాగుకులజాతు, మంచి గుణముగలవవాడు పడుచువాడుగ నుండవలెను. ఈ విషయమున వాగ్నియగోరుపాఠిల్లువాయవలెను.

విశ్వబాగ్నివాగు ౧౦ ఆంధ్రప్రదేశ్.

ఆంధ్రసాహిత్య పరివర్తన.

నాగపంపవత్సర సభావృత్తాంతము.

ఈసభ ఏప్రిల్ 31-తేదీలందు బల్లారి పురమున మ-రా-రా-శ్రీ, కోలాచలము వేంకటరావుగారి పురభవనమున జక్కగా జరిగినది. ఆ సేగింది సంస్థానాధీశులు శ్రీమంతురాజు బహదరు శ్రీరంగదేవరాయలువారు సభ క్రాసనాధిపతిగానుండిరి. ఉద్యోగులు, ధనవంతులు, విద్యార్థికులు ననేకులు పలుతావులనుండి విచ్చేసిరి. బహుశ బహదరు హాసరవిల్

మ. వి. రామభద్రనాయకుడుగారు మధురజిల్లానుండి తాహం ప్రులైన కాళిదాసు భాషాభిమానముం బురస్కరించుకొనివచ్చియుండిరి. వారిభూరులు శ్రీకృష్ణదేవరాయలయొద్ద సేనాధిపతులుగ నుండిరి.

ఆహ్వాన సంఘమువారు పద్యములతోను గద్యములతోడను స్వాగత మొసంగిరి. అగ్రాసనాధిపతులు, సభవారికి శ్రీ శ్రీమజ్జార్జున చక్రవర్తిగారియెడలను వారి పరిపాలమునంగల భక్తివిశ్వాసములు వెల్లడిచేయుచు బ్రస్తుతము జరగుచున్న సంగ్రామములో మన చక్రవర్తిగారికిని వారిపక్షమువారికిని జయము కలుగుఁ గాక యని దైవముంబ్రాధింపవలయునని యొకతీర్మానముం గావించిరి. ప్రారంభోపన్యాసముం జరిపిరి.

మ-రా-రా-శ్రీ, డి. శంకరలింగముపిల్లే బి. ఏ. ఎల్. గార, పాఠశాలయందు గ్రాంథికభాషయే యుండవలయునని తీర్మానించినందులకు శ్రీచెన్నపురి దొరతనమువారికి విశ్వవిద్యాలయమువారికిని గృతజ్ఞతావందనములు చెల్లుటకు తీర్మానముం దెచ్చిరి.

ధర్మవరము రామకృష్ణమాచార్యులు గారు, మహామహోపాధ్యాయ కొక్కొండ వేంకటరత్నము పంతులు గారును కాలధర్మమునందుట యాంధ్రభాషకొక లోపమని తలంచుచు సభవారు తమవిచారమును వెల్లడించిరి.

మొదటివాడు, ఈసభ హంపిలో జరగనను మొదటి ప్రకటన ప్రకారము, మ. వడ్డాది సుబ్బారాయణుడుగారు వ్రాసి పంపినపద్యములను మ॥ డి. రామవాచాస్పత్యులు బి. ఏ. ఎల్. గారు చదివిరి. మ॥ టేకుమర్ల అమృతరావు బి. ఏ. ఎల్. గారు విజయనగర సామ్రాజ్యంధ్ర వాఙ్మయచరిత్రమును మ॥ కోలాచలము శ్రీనివాసరావుగారు, ఆంధ్రసాహిత్యగ్రంథములపైనను వ్యాసములను చదివిరి. ఆసభకు రాజాలమైతిమని పలువురు స్పృహకురు విద్యార్థికులును బంపిన తంత్రీవార్తలు ను త్తరములుం జరువబడినవి.

4వతేదీ యందయమున నొక కార్యనిర్వాహకసభ జరిగినది. కడపజిల్లా జడ్జిగారు డివాన్ బహదరు మ॥ వారణాశి సుబ్రహ్మణ్యము పంతులు బి. ఏ. బి. ఎల్. గారగ్రాసనాధిపతిగా నుండిరి. అనేక విషయము లందుఁ జర్చింపబడినవి. సముఖము వేంకట కృష్ణప్పనాయక విరచిత గ్రంథములు ముద్రించుటకై యగుధనమును దామిచ్చెదమని డివాన్ బహదరు ఆనరెల్ లి. వి. రామభద్రనాయకుడుగారు వాగ్దానముచేసిరి. మధ్యాహ్నము మరల సభ గావించబడినది ఆంధ్రపత్రికొధిపతులు మ॥ కాశీనాథుని వాగేశ్వరావుగారు ఆంధ్ర వార్తాపత్రిక ప్రస్తుతస్థితింగూర్చియు, మ॥ కోలాచలము శ్రీనివాసరావుగారు ఆంధ్రుల నాగరకత మొదలైన విషయముంగూర్చియు, మ॥ చింతలపల్లి నరసింహశాస్త్రిగారు భారత భాగవత విమర్శనమునుంగూర్చియు, వ్యాసములంజరిపిరి. మ॥ చిలకమర్తి లక్ష్మీ నరసింహముగారు దేశభాషా ప్రాముఖ్యమునుగూర్చియు పర్యవసించిరి. బల్లారి డి॥ కలెక్టరు మ॥ అల్లాడి నారాయణయ్యగారు డి॥ రిజిస్ట్రార్ మ॥ గాడిచెర్ల శ్రీనివాసరావుగారును సభంగూర్చి ముచ్చటించిరి.

మ॥ రా॥ జయంతి రామయ్యపంతులుగారు, పరివర్తనమున నాహ్వానసంఘమువారినివారు గావించిన సదుపాయములకు నాదరణకును, సభ్యులను శ్రమకొల్పి వారు విచ్చేసినందుకును, అగ్రాసనాధిపతులను, వారు శ్రీకృష్ణదేవరాయవంశజులైన కతన సభకుంగలిగిన ప్రాముఖ్యతకును, స్వేచ్ఛాసేవకులను వారొసర్చిన యుపచారములకును, దత్తమండలములవారిని వారుగ్రాంథిక భాషావిషయమునఁ జేసినహాసమునకును స్తుతించిరి. మ॥ చిలకమర్తి లక్ష్మీ నృసింహముగారు స్వేచ్ఛాసేవకులకు సుబోధఁ గావించిరి.

శ్రీ ఆసేగిందిరాజువారు, సభాప సంహారవ్యాసమును జరిపిరి. అందుఁ బెక్కు విషయములు ముందు పరివర్తనా కొన్సర్వేషనవనివానిని గూవించిరి. మ॥ డి. శంకరలింగముపిల్లేగారు, అగ్రాసనాధిపతులను, సభవారిని, బల్లారి నాటకసభలవారిని వైబ శృదుమధుర నిర్దుష్టాంధ్రభాషలో స్తుతించిరి.

మ॥ రా॥ కొండ వెంకటప్పయ్యపంతులు బి. ఏ. బి. ఎల్. గారు రాజోవు వైదవసభ పరివర్తనాంగ గుంటూరులోఁ గావించవలయునని కోరుచు తంత్రీములమున నాహ్వానము గావించిరి.

శ్రీమజ్జార్జున పంచమసార్వభౌమునకు జయము జయము జయము నెడధ్యనులతో సభ ముగింపబడినది.

పచ్చయప్ప (కబ్బు) సంఘము.

విద్యార్థివయక పరమావధి లభ్యమగుటకు గురుకులవాసము ప్రథమ సోపానము. వెతుక మన పెద్దలనాటి కథలని బోలకున్నను, విద్యార్థులెల్లరు నొక్కచోటనే యనవరతము కలసిమెలసి వర్తించుచు, బిజ్జల సాంకర్ష్యముఁ గలిగియుండవలెను. ఇందులకుఁ గలాశాలయొక్క ఆవరణమునందే విద్యార్థులకును, బండితులకు(ప్రాధేసరులకు)ను, భోజనము బస వసతుల నుర్చి యుంచవలెను. విద్యార్థుల సాధనములు, వ్యాయాస సౌకర్యములు మున్నగువి యచ్చటనే యుండవలయును. ఇట్టి కలాశాలనే ఆంగ్లభాషయందు 'రెసిడెంషల్ కాలేజి' యందురు. ఇట్టి విద్యాలయ నొందు సేర్పరుటయే మా పరమావధి.

పచ్చయప్ప కలాశాలలని యపమోగము సుప్రసిద్ధము. ఈ కలాశాలను వైన వివరించిన ఉన్నతస్థితిఁ దేవలయుననటయే మా ముఖ్యోద్దేశము. ఈయుద్దేశము నెరవేరుటకై తమ శక్తికొలది సాయపడుటకు చెన్నరాజధానియందలి ప్రముఖులను, ముఖ్యముగ హిందవులను ప్రార్థించుచున్నాము.

ఈ విషయమై యీవరకే ప్రథమ ప్రయత్నమునకుఁ బూనితిమి; ఇందుమించు 250-గురు విద్యార్థులకు వసతి యేర్పడగల యట్టిహాస్టలాకటి చేరుపట్టునందు నిర్మింపబడుచున్నది. ఈ చేతుపట్టు చెన్నపురికి సమీపముననే యున్నది; అది ఆంగ్లవంతమైన విశాలమగు ప్రదేశము. ఇచ్చట వసతి గృహమును నిర్మించుటయేగాక కలాశాలను గూడ నిర్మిటికి మార్చవలయుననట మా ముఖ్యము. ఇప్పటికలాశాల భవనము లభ్యభోగిల ప్రభావితంబునదే గాని ఆసర్వకొల్పల లోఁగూడ నీ కలాశాలను విశ్వవిద్యాలయమునఁ జేర్చుటకును దేశభాషాధ్యయన పద్ధతి బలపరుచుటకును దలచితిమి గాన నిప్పటి భవనము చాలినంత పెద్దది కాకున్నది. మఱియు, చుట్టు ప్రదేశము ఆంగ్లవంతమైనది కాదు; కలాశాల కార్యములు క్రమముగను దిన్నగను నిర్వర్తింపబడఁ జూరంతటి శక్తియు చుట్టుపట్టునఁ గలదు. విద్యార్థుల నిరంతర నివాసమున కిది మరింత యననుకూలమే కదా? కనుక, యీకలాశాల నవటికిమార్చుట ఆవసరము.

ప్రభుత్వమువారి సహాయమున నిప్పటికి ఆహాస్టలు భవనమును, జేయుండు ప్రదేశముంతయును, వ్యాసము సాధనమునకు శ్రేష్ఠతమగు ప్రదేశమును, లభ్యమైయున్నది మేము తలపెట్టెయిండు మాత్రక కలాశాల భవనమును నిర్మించుట కిప్పటికే కొందరు వారసభావులు లక్షరూపాయలవరకు ధన సహాయము సేయఁ బూనుకొనిరి. ఈ భవనమునకు మొత్తమున నేడెనిమిదిలక్షలు ఖర్చు కావలసియుండును. కాబట్టి ప్రభుత్వమువారు వాగ్దానముచేసియుండు సహాయమును బడయుటకు పూర్వము మేమింకను చాలవైకమును జనుచేయవలసియున్నది. ఈ విద్యాలయ రాజధానికంతకును చాల నుపయోగకరమైన దై భావైక గాంధర్వలయ గాన నిట్టి ప్రతిష్ఠాపనయందు సహాయపడుటకు ప్రతియొక్కరును ఉత్సాహభరితులై యుండవలెను.

ఆపార్థము లనేకములు కలుగవచ్చునుగాని వానిని వలగించుట సులభసాధ్యము. హాస్టలునందు వసించుటకులన ఎక్కువ వ్యయమగునని భయపడవలసిన పనిలేదు. అనేకు లొక్కటిగ వసించుదురు. కాన ఖర్చు చాలవలయు తగ్గును; విద్యార్థుల కిప్పుడు కాగల ఖర్చునకన్న తక్కువయే యగును. మఱియు, హాస్టలునందు వసించియే తీరవలయునని విద్యార్థులకు నిర్బంధపరచుటలేదు. అనేకు లిప్పటికలెనే తమ స్వభవనములందు గాని, బంధువులతోడుగాని వసించవచ్చును. విద్య భారాశముగ న్యాపించవలెననుట యీ స్థానముయొక్క ముఖ్యోద్దేశముగాన, కలాశాలయందు ప్రదేశ మొసంగబడు విద్యార్థుల సంఖ్య తగ్గింపబడదు. మఱియు, నగరముననుండియే కలాశాలకు రాదలచిన విద్యార్థులకు రైలుచార్జి ఖర్చులు గలనకు రాజాలనియంత తక్కువ గల జేయబడుటకు రైల్వే కంపెనీ వారితో నేర్పాటులు చేయబడును. వినయకలాశాల భవనమునందేవసించుటకులన లభించగల ఫలములను బొందుటకు వలసినంత సాగుదలవారు అట్టిఫలములను బడయఁ జూచుట ఆపేక్షలేదు.

ఇప్పుడిచ్చు విద్యార్థులుగ నుండువానకు, ఇదివరకు విద్యార్థులుగ నుండినవారును ఈ యుద్యమము యొక్క తొలి త్ర్యమును గ్రహింతురనియు, కలాశాలకు రావలసినములేని వారుగూడ దీ కలవి ఫలము రాజధాని యంతటను వ్యాపించుచుండుటకు గనుకొనవలయు విశ్వసించుచున్నాము.

ఈ యుద్యమమునకై పొలుపడుటకు కలాశాల విద్యార్థులును, పండితాదులయొక్కయును ప్రాధుకొని యున్నాడు. ఇది పుత్రమును పందిపెట్టు పాలంటియట్లు చందాలను పుచ్చుకొనుటకును, వాగ్దానముల నంగీకరించుటకును అధికారము కలిగియున్నాడు పచ్చయప్ప ధర్మము తెల్లు నిర్వర్తింపబడుచున్న తనుట నెఱుంగునోరువా రిటీవల పచ్చయప్ప గృహితిరోజున మ-రా-రా-శ్రీ, సి. పి. రామస్వామయ్యగారు శ్రుతభరిత ప్రసంగమును జూడవలయును.

మదరాసు అండు సదరక్ మహారాటా రైల్వే కంపెనీ లిమిటెడు.

ఇంగ్లాండులో ఇంకొకప్పుడేలు కాబడినది.

మదరాసు సేవమున్నప్పుడోని క్రొత్త సెంట్రలు ఆఫీసులవద్ద, గుర్రపురాయమును, మోటారు లాయమును కట్టించుటకును, ఆసలుకట్టవలయునకు అనుగులతల్లైన వేయవలసిన చట్టములను సప్లయ చేయుటకును, టెండర్లు పెట్టుకొనవచ్చును.

2. స్థానులును, వినరణమును, కావలసిన సామానుల నింపుచుండుగ తెలుపుము త్రవమును తెలిసికొనుగోరువారు, ఆదాను సార్కులని గృహ నిర్మాణాధికారికి ఆసనుకం చూడవచ్చును.

3. టెండరు ఫారములు కావలసినచో ఈనెల 19వ తేదీ సోమవారము నాడు పగలు 10 గంటలు మొదలు 24 వ తేదీ శనివారము నాడు సాయంకాలము 4-30 వరకును మదరాసులో ఎడమున్నప్పులో నున్న క్రొత్త సెంట్రలు ఆఫీసులను కట్టించునద్యోగి ఆసనుకం ప్రతిజ్ఞమును పగలు 10 గంటలు మొదలు సాయంకాలము 4-30 వరకును దొరుకును ఒక్కొక్క ఫారము వెల రు 1-0-0.

అట్టి ఫారములమీద వ్రాయబడని టెండరులు అంగీకరింప బడవు. టెండరులను పంపువారు రు 50 లు ధరావతు కట్టి వలెను అతిని దరఖాస్తు అంగీకరింపబడినపు డతడు ఆగ్రిమెంటును వ్రాయలేక పోయినచో నాధరావతు మరల నియ్యబడదు.

4. టెండరులు 25-వ తేదీ మధ్యాహ్నము 12 గంటలవరకును పుచ్చుకొనబడును. టెండరులను వర్గలోపెట్టి సేలుచేసి పైని స్పష్టముగ నడిచట్రములను సప్లయచేయుటకై నచో "చిరుచట్రములను సప్లయచేయుటకు టెండరు" అనియును లాయముల కొరకయినచో "గుర్రపురాయములకొరకును మోటారు బుడ్ల లాయముల కొరకును టెండరు" అనియును స్పష్టముగ కవరుపైన వ్రాయవలయును. విలాసము "ఫిపుఇంజనిరు మదరాసు అండుసదరక్ మర్యాదైల్వే రాయపురము, మదరాసు" అనికవరుపైన వ్రాయవలెను.

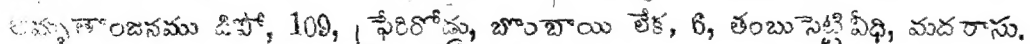
5. మిక్కిలి తక్కువహామ్ము; కంగీకరించిన టెండరునుగాని మరయు టెండరునుగాని స్వీకరించుటకు రైల్వే కంపెనీ వారు పూవుపడదు.

6. ఇదివరకు కంపెనీవారికొరకు పచ్చయప్ప వనిచేయనట్టి క్రొత్తకంట్రిక్టరులు కలసియును పంపేయెడల వారు టెండరులలో గూడ యోగ్యతా పత్రికలను లేముచేరిగన పెద్దచుడమ్ములపేర్ల జూచి తానుపంపవలెను.

మంచిసమయము!

మూచిగునామా:—సుపీరియర్ వాచ్ కంపెనీ, పోస్టుబాక్సు, నెం 167, మదరాస్. ఇ.

Dr. D. B. SAVANT, No. 144 Fanaswadi, No. 2, Bombay.

ప్రియమగుటచేతనే, నవరస సుమయములందు దొరకుట దుష్ట
రము. మా డిపోయిందలి కన్నూరియంతెతర పదార్థము లేవియును
జేర్చబడవు. ఇంతకరకు మా తావునుండి కొనినవారల కీవిష
ము తెలిసియున్నది. కొనినవా రొకసారి పరిశీలించిన నిజము.
తెలియగలదు. అట్లు చేయుటవలన కలితి కన్నూరిని గొని మోస
పోరు
తులం 1-కి రూ. 30-00.

Galley & Co, 149, Broadway, Madras.

అమృతాంజననూడిపో మృదాసు.